

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **5-6 czerwca 2024**

Warszawa, 2024

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	37
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	45
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Wiesław Skrzypczak, członek PKA,

Członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Barbara Gąsiorowska – ekspertka PKA,
2. dr hab. inż. Róża Biegańska-Marecik – ekspertka PKA,
3. dr inż. Katarzyna Łyp-Wrońska – ekspertka PKA ds. pracodawców,
4. Anastazja Kruchelska – ekspertka PKA ds. studenckich,
5. mgr Katarzyna Bojarska – sekretarz zespołu oceniającego,

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Wizytacja zespołu oceniającego PKA (zwanego dalej: ZO PKA), przeprowadzającego w dniach 5-6 czerwca br. ocenę programową na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych prowadzonym w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, stanowiła pierwszą ocenę programową tego kierunku. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej w trybie wizytacji stacjonarnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się ZO PKA z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię, który wraz z załącznikami stanowił także punkt wyjścia do opracowania raportu powizytacyjnego. Raport ZO PKA został opracowany po przeprowadzeniu wizytacji w Uczelni, na podstawie hospitacji zajęć wskazanych przez członków ZO PKA, odbywających się w dniach 4-6 czerwca br. oraz analizy losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Przeprowadzono spotkania i rozmowy z Władzami Uczelni, nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także ze studentami ocenianego kierunku studiów. ZO PKA zapoznał się także z przedłożoną dokumentacją dotyczącą programu studiów, a także dokumentacją dotyczącą wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	rolnictwo i ogrodnictwo - 75% technologia żywności i żywienia – 15% inżynieria mechaniczna – 10%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów 210 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin/6 miesięcy/24 pkt ECTS	
Specjalności/ specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	11	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2420	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	105,4	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	128,5	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody	Kryterium spełnione częściowo

kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda f. Szczepanika w Suwałkach powołana została w 2005 roku na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 967). Misją Uczelni uchwaloną przez Senat w 2006 roku (nadal aktualna) jest “zdobyć zawód, podjąć pracę, zarobić na godne życie, być szczęśliwym”. Od daty powstania do chwili obecnej Uczelnia dąży do wytworzenia rozwiązań systemowych dostosowanych do nowej rzeczywistości, zapewnienia dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo oraz kształtowania elit na potrzeby regionu, kraju i wspólnoty europejskiej. W aktualnej strategii rozwoju na lata 2021-2024, stanowiącej załącznik do Uchwały nr 33/2020 Senatu PWSZ w Suwałkach z dnia 18.12.2020 r. określono cele strategiczne i operacyjne. Główne cele strategiczne to: ustawiczne dostosowywanie i modyfikacje oferty kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy; podnoszenie jakości kształcenia; stabilna sytuacja finansowa oraz pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych oraz ich racjonalne wykorzystywanie; dostosowywanie infrastruktury Uczelni do potrzeb

kształcenia praktycznego; efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, instytucjami akademickimi oraz badawczymi w Polsce i zagranicą. Cele te służą trwałemu osadzeniu PUZ w Suwałkach w krajowej i europejskiej przestrzeni edukacyjnej oraz podniesieniu jej konkurencyjności i są możliwe do zrealizowania poprzez cele operacyjne związane z czterema aspektami funkcjonowania Uczelni, tj. studentami, jakością kształcenia i kadrą naukowo-dydaktyczną oraz współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Jednostką Uczelni, która odpowiada za organizację kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych na poziomie studiów pierwszego stopnia jest Wydział Politechniczny - jeden z czterech Wydziałów Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach. Studia na ocenianym kierunku są zgodne z misją i strategią Uczelni. Pod względem merytorycznym koncepcja kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych o profilu praktycznym wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni, będąc odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczeństwa i rynku pracy na praktycznie wykwalifikowaną kadrę inżynierską, która będzie przygotowana do podjęcia w przyszłości pracy bądź otworzenia własnej działalności gospodarczej w jednym z kluczowych, a jednocześnie tradycyjnych dla subregionu suwalskiego i jego otoczenia obszarów, jakim jest szeroko rozumiane rolnictwo obejmujące produkcję roślinną i zwierzęcą w połączeniu z przetwórstwem surowców rolniczych. Z misji Uczelni wynika również praktykowana na kierunku ścisła współpraca ze środowiskiem lokalnym w realizacji założeń koncepcji oraz programu kształcenia. Uczelnia kształci profesjonalistów o szerokiej, aktualnej wiedzy i umiejętnościach praktycznych umożliwiających absolwentowi tych studiów kontynuację procesu kształcenia na studiach drugiego stopnia w innych uczelniach akademickich.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku mieszczą się w trzech dyscyplinach naukowych - rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia oraz inżynieria mechaniczna. Uczelnia nie ma statusu "uczelni badawczej" i nie posiada na ten cel wyodrębnionych w budżecie środków. Niemniej jednak nauczyciele akademicy prowadzą badania i piszą publikacje z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek, np. "Ocena składu granulometrycznego nawozów za pomocą komputerowej analizy obrazu"; "Mięso z mięsa - przydatność technologiczna tuszy wieprzowej"; "Porównanie jakości mięsa kurcząt wolno i szybko rosnących"; "Ocena jakości wędlin tradycyjnych"; podręcznik pt. "Polowa produkcja roślinna. T. 1. Podstawy produkcji roślin rolniczych" (eBook); "Podstawy gleboznawstwa i ochrony gleb: przewodnik do ćwiczeń"; "Rolnictwo cywilizacyjno-przyrodnicze: aspekty rozwoju w zarysie"; "Rolnictwo energetyczne i precyzyjne. Wybrane zagadnienia".

Studia inżynierskie na ocenianym kierunku umożliwiają studentom nabywanie wiedzy i umiejętności głównie poprzez: wykorzystanie na zajęciach nowoczesnych metod, w tym praktycznego udziału studentów w procesach produkcji i przetwórstwa surowców rolniczych w gospodarstwach rolnych i firmach przetwórczych, korzystających z najnowszych technologii i systemów organizacji produkcji; znaczną ilość laboratoryjnych, projektowych i praktycznych zajęć ćwiczeniowych nastawionych na nabywanie konkretnych umiejętności; praktyki zawodowe w gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach przetwórstwa surowców rolniczych, związanych ze studiowanym kierunkiem. Oceniany kierunek studiów jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stoją przed małymi i średnimi gospodarstwami rolnymi. Skłaniają one do poszukiwania dróg prowadzących do innego modelu funkcjonowania tych gospodarstw. Jedną z takich dróg jest zarówno produkcja, jak i przetwórstwo niektórych surowców rolniczych bezpośrednio w gospodarstwie lub w przetwórniciach tworzonych przez grupy producentów rolnych czy innych przedsiębiorców na obszarach wiejskich. Taki model funkcjonowania rolnictwa wymaga innego spojrzenia na przygotowanie kadr inżynierskich, które poza tradycyjnie rozumianymi, rolniczymi kompetencjami inżynierskimi, byłyby merytorycznie i praktycznie

przygotowane do pełnienia różnych ról w zakresie przetwórstwa tych surowców w miejscu ich wytwarzania. Kierunek studiów obejmuje więc zagadnienia dotyczące wytwarzania surowców roślinnych i zwierzęcych w gospodarstwie, ich oceny, konserwacji, przechowywania i pełnego lub częściowego przetwórstwa w gospodarstwie rolnym, a także zarysy przemysłowego przetwórstwa surowców rolniczych. Dotyczy więc zagadnień wciąż mało znanych w gospodarstwach rolniczych w Polsce, a tradycyjnie rozwiniętych w innych krajach europejskich. Kształcenie na tym kierunku pozwala studentom zdobyć wiedzę z zakresu funkcjonowania i kontroli procesów zachodzących w organizmach roślinnych i zwierzęcych oraz kształtowania jakości i ilości wytwarzanych z nich surowców. Obejmuje technologie i techniki produkcji surowców roślinnych i zwierzęcych z zachowaniem dobrostanu zwierząt oraz dbałością o środowisko naturalne. Ponadto studenci uzyskują wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i zarządzania gospodarstwem rolnym, problematyki monitorowania i kontroli bezpieczeństwa żywności w łańcuchu żywnościowym. Studia na kierunku kształtują potrzebę stosowania profilaktyki oraz bezpiecznych metod ochrony roślin, opartych na znajomości biologii i fizjologii czynników chorobotwórczych i szkodników. Zdobyta wiedza, a także kontakt z producentami w czasie zajęć praktycznych realizowanych w gospodarstwach rolnych i małych przetwórnich surowców rolniczych pozwala absolwentowi świadomie prowadzić ich produkcję i (lub) przetwórstwo.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku wyróżnia się praktycznym podejściem do studiowanego kierunku. Nauczyciele akademicy oraz inni pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte w pracy zawodowej poza szkolnictwem wyższym. Znaczny udział stanowią zajęcia dydaktyczne prowadzone w formie ćwiczeń projektowych, laboratoryjnych i praktycznych. W programie dydaktycznym przedmiotów zawodowych można wyeksponować istotne elementy, tzn. część wykładów i ćwiczeń prowadzonych jest na bazie realnych rozwiązań powiązanych z praktyką zawodową prowadzących, ze zwróceniem uwagi na aktualność podawanych informacji. Na zajęciach dydaktycznych studenci korzystają z oprogramowania stosowanego w praktyce, zajęcia terenowe odbywają się w gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym, doskonalona jest infrastruktura dydaktyczna dostosowując ją do potrzeb realizowanego kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych nakreślone zostały we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, przy udziale nauczycieli akademickich i studentów. Założenia programowe i kierunkowe efekty uczenia się przedstawiono następującym interesariuszom zewnętrznym: Podlaskiej Izbie Rolniczej w Białymstoku (opinia przedstawiona w piśmie: PIR.J.K.63/2017 z 23 lutego 2017 r.), Podlaskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (opinia przedstawiona w piśmie: DOW/PC.077-1/17 z 13 marca 2017 r.), Marszałkowi Województwa Podlaskiego (opinia, w tym ocena zgodności planowanego do uruchomienia kierunku ze Strategią województwa Podlaskiego przedstawiona w piśmie: EST-I.043.3.2017 z 2 marca 2017 r.). Zespół oceniający zapoznał się z bardzo pozytywnymi opiniami wydanymi przez powyższe jednostki. Ponadto, informacje związane z potrzebami rynku pracy na specjalistów z tego zakresu Uczelnia uzyskała na podstawie materiałów opublikowanych: Rynek pracy. Powiatowy Urząd Pracy. Suwałki, grudzień 2016; Podlaska mapa zawodów i kwalifikacji 2016; Analiza popytu i podaży na zawody i kwalifikacje na poziomie regionalnym i lokalnym. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku 2016; Podlaski rynek pracy. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku 2017; K. Kukulak-Dolata I. (red. nauk.) Projekty rządowe i samorządowe w zakresie prognozowania zatrudnienia według zawodów w Polsce. Suplement IV, raport I, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2013. Niektóre informacje Uczelnia pozyskała także w trakcie bezpośrednich rozmów z Dyrektorem i specjalistami Powiatowego

Urzędu Pracy w Suwałkach. Uzyskane dane pozwoliły stwierdzić, że rynek pracy powiatu suwalskiego (ziemskiego i grodzkiego), a także powiatów ościennych i ogólnie województwa podlaskiego oferuje możliwości zatrudnienia dla absolwentów kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych o profilu praktycznym. Wpisują się oni w oczekiwania rynku pracy, a w szczególności w potrzeby ponad 20 tysięcy gospodarstw rolnych funkcjonujących w tym regionie. Efekty uczenia się w pełni wpisują się w oczekiwania szerokiej grupy pracodawców oraz przyszłych posiadaczy gospodarstw i przedsiębiorstw rolnych, a absolwenci mogą stanowić istotną kadrę tworzącą specjalistów przydatnych do pracy na wielu stanowiskach i miejscach pracy.

Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach stale dostosowuje proces kształcenia do konkretnych rozwiązań, sugerowanych przez środowisko pracodawców, w zakresie tworzenia i efektywnego funkcjonowania kierunków studiów, a mianowicie: dostosowuje programy nauczania na prowadzonych kierunkach, wprowadza przedmioty adekwatne do wymogów lokalnego rynku pracy; podejmuje wymianę doświadczeń w procesie kształcenia studentów, polegającą m.in. na udziale doświadczonych przedsiębiorców w zajęciach dydaktycznych, prowadzeniu zajęć panelowych i spotkań, które umożliwią studentom weryfikację oczekiwań; kładzie nacisk na praktyczną znajomość języków obcych oraz znajomość praktycznej obsługi komputera.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych. Analizując ich związek z sylwetką absolwenta i przewidywanymi miejscami zatrudnienia należy stwierdzić, że realizacja efektów uczenia się zawartych w koncepcji kształcenia umożliwia absolwentom ocenianego kierunku merytoryczne i praktyczne przygotowanie do wykonywanego zawodu. Zgodnie z koncepcją kształcenia absolwent ocenianego kierunku posiada kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu związanego z produkcją i przetwórstwem surowców rolniczych. Jest przygotowany do wykonywania zadań inżynierskich ukierunkowanych na potrzeby rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Posiada umiejętności w zakresie eksploatacji maszyn i urządzeń, a także nadzorowania procesów oraz systemów produkcyjnych stosowanych w rolnictwie i przetwórstwie surowców rolniczych bezpośrednio w gospodarstwach rolnych oraz w małych i średnich przedsiębiorstwach przetwarzających surowce rolnicze. Absolwent kierunku o interdyscyplinarnym charakterze ma możliwość pracy w różnych gałęziach produkcji, a w szczególności w tych, które realizują zadania związane z sektorem gospodarki żywnościowej. Jest przygotowany do prowadzenia gospodarstwa rolniczego, w tym gospodarstwa zajmującego się również przetwórstwem surowców wyprodukowanych w swoim gospodarstwie, a także do pracy w administracji rządowej i samorządowej związanej z rolnictwem, w doradztwie rolniczym oraz w firmach zajmujących się skupem, przetwórstwem i obrotem produktami rolniczymi. Zna podstawowe wymogi prawne obowiązujące w rolnictwie. Absolwent jest przygotowany do pracy indywidualnej i zespołowej. Jest otwarty na doskonalenie wiedzy, kreatywny w działalności na rzecz środowiska i interesu społecznego, a także gotowy do współpracy z innymi specjalistami. Posiada umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunkach pokrewnych, a także do kształcenia na studiach podyplomowych.

Aktualnie obowiązujące kierunkowe efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów zostały przyjęte Uchwałą nr 24/2019 Senatu Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach z dnia 28 czerwca 2019 roku w sprawie dostosowania programu studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych studia I stopnia do wymagań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W programie studiów pierwszego stopnia

na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych sformułowano 50 kierunkowych efektów uczenia się, w tym 16 z nich dotyczy wiedzy (zna i rozumie), 26 umiejętności (potrafi), a 8 kompetencji społecznych (jest gotów do). Duża liczba sformułowanych efektów sprawia, iż niektóre są zbyt szczegółowe, odnoszące się do wybranych pojedynczych zajęć (np. efekt KIP_W11 - "ma ogólną wiedzę na temat ochrony środowiska, w tym gospodarowania odpadami rolniczymi na obszarach wiejskich"; KIP_W16 - "zna zasady i metody oraz rolę rachunku ekonomicznego w prowadzeniu gospodarstw rolnych"). Z drugiej strony występują też efekty o treści dość skomplikowanej, grupujące różne zajęcia (np. efekt KIP_W09 - "ma podstawową wiedzę w zakresie graficznego przedstawiania procesów, części i maszyn rolniczych i urządzeń stosowanych w przetwórstwie surowców rolniczych oraz ich wymiarowania"). Oceniając merytorycznie treści kierunkowe efektów uczenia się należy jednak stwierdzić ich ogólną, merytoryczną zgodność z koncepcją i celami kształcenia na kierunku oraz z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin naukowych: rolnictwo i ogrodnictwo (75%), technologia żywności i żywienia (15%) oraz inżynieria mechaniczna (10%). Wykazują również zgodność z praktycznym profilem studiów, uwzględniając aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej w branży rolniczej oraz oczekiwania zawodowego rynku pracy w szeroko pojętej gospodarce żywnościowej. Kluczowymi efektami uczenia się na ocenianym kierunku wydają się być m.in.: w zakresie wiedzy (zna i rozumie): K1P_W05 - "ma ogólną wiedzę o funkcjonowaniu organizmów żywych na różnych poziomach złożoności, przyrodzie nieożywionej oraz o technicznych zasadach inżynierskich dostosowanych do produkcji i przetwórstwa surowców rolniczych"; K1P_W06 - "zna podstawowe metody, techniki, technologie, maszyny i urządzenia, materiały i ich praktyczne zastosowania w rolnictwie i przetwórstwie surowców rolniczych, pozwalające wykorzystać i kształtować potencjał przyrody w celu poprawy jakości życia człowieka"; K1P_W07 - "ma podstawową wiedzę o roli i znaczeniu środowiska przyrodniczego oraz zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej i jego zagrożenia"; K1P_W10 - "zna podstawowe metody, narzędzia oraz technologie inżynierskie obejmujące kolejne etapy produkcji surowców roślinnych i zwierzęcych, projektowania technologicznego, wytwarzania żywności"; K1P_W13 - "ma podstawową wiedzę o czynnikach produkcji w rolnictwie i wzajemnych relacjach między nimi z punktu widzenia organizacji i zarządzania gospodarstwem rolniczym, marketingu na rynku produktów rolnych i żywnościowych"; w zakresie umiejętności (potrafi): K1P_U03 - "potrafi obliczać, interpretować i przedstawić graficznie podstawowe wskaźniki statystyczne związane z treściami studiowanego kierunku, w tym również z wykorzystaniem technologii informacyjnej"; K1P_U04 - "planuje i przeprowadza pod kierunkiem opiekuna naukowego proste doświadczenia i eksperymenty, prawidłowo interpretuje ich wyniki i wyciąga wnioski"; K1P_U07 - "potrafi zaplanować technologie zabiegów agrotechnicznych dla poszczególnych gatunków i odmian roślin ze szczególnym uwzględnieniem warunków glebowych, klimatycznych oraz ekonomicznych"; K1P_U08 - "umie interpretować wyniki analiz jakościowych surowców rolniczych i produktów spożywczych, i na tej podstawie optymalizować czynniki kształtujące ich jakość"; K1P_U09 - "potrafi podejmować decyzje dotyczące wyboru działalności produkcyjnych w gospodarstwie z uwzględnieniem warunków przyrodniczych gospodarstwa, kosztów produkcji i wskaźników rynkowych"; K1P_U13 - "opracowuje projekty technologiczne związane z działalnością rolniczą i przetwórstwem surowców rolniczych z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego i uwarunkowań przyrodniczych"; K1P_U19 - "potrafi ocenić realne możliwości tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym tworzenia grup producenckich"; w zakresie kompetencji społecznych (jest gotów do): K1P_K01 - "ma świadomość stałej potrzeby aktualizacji wiedzy i wprowadzania uzasadnionych innowacji do działalności rolniczej i przetwórstwa surowców rolniczych"; K1P_K02 -

“ma świadomość znaczenia zawodowej, etycznej i społecznej odpowiedzialności za wytwarzanie surowców rolniczych i produkcję żywności wysokiej jakości oraz wpływu procesów produkcyjnych na stan środowiska naturalnego”; K1P_K05 - “przyjmuje otwartą postawę wobec problemów związanych z produkcją surowców rolniczych i produkcją żywności o wysokiej jakości, jest kompetentny i odpowiedzialny za każdy zakres działań w produkcji rolniczej i przetwórstwie surowców rolniczych”. Wymienione powyżej kluczowe efekty uczenia się wraz z pozostałymi stanowią zapewnienie zrealizowania założeń przewidzianych dla studiów pierwszego stopnia i profilu praktycznego ocenianego kierunku studiów. Zastrzeżenia budzi pełna zgodność kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy z wymogami 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Według charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na 6. poziomie PRK, student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej, właściwej dla programu studiów. W 9. kierunkowych efektach uczenia się w zakresie wiedzy założono jedynie jej podstawowy stopień, np. KIP_W01 - “ma podstawową wiedzę niezbędną do zrozumienia społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań działalności inżynierskiej w obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich”. Dotyczy to też efektów uczenia się: KIP_W06, KIP_W07, KIP_W08, KIP_W09, KIP_W10, KIP_W12, KIP_W13, KIP_W15. Z kolei w 4. kierunkowych efektach uczenia się w zakresie wiedzy założono ogólny stopień, np.: KIP_W02 - “ma ogólną wiedzę o funkcjonowaniu człowieka w społeczeństwie i prawach regulujących zasady współpracy i współżycia grup społecznych i zawodowych”, a ponadto w efektach uczenia się: KIP_W04, KIP_W05, KIP_W11. W 3. efektach uczenia się nie określono stopnia, np. KIP_W03 - “ma wiedzę z nauk podstawowych, w tym biologii, chemii, biochemii niezbędną do zrozumienia procesów zachodzących w środowisku rolniczym lub w przetwórstwie surowców rolniczych”. Tę wiedzę zdobywa się na poziomie podstawowym w szkole średniej. Zgodnie z Raportem samooceny i dostarczoną dokumentacją, efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych zapewniają osiągnięcie przez absolwentów wszystkich efektów dla studiów o profilu praktycznym prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1669). Jako przykładowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności (potrafi) są to, np.: KIP_U04 - “planuje i przeprowadza pod kierunkiem opiekuna naukowego proste doświadczenia i eksperymenty, prawidłowo interpretuje ich wyniki i wyciąga wnioski”; KIP_U10 - “oblicza i projektuje bazę paszową dla zwierząt na podstawie aktualnie zalecanych systemów i mierników wartościowania pasz i zapotrzebowania zwierząt”; KIP_U13 - “opracowuje projekty technologiczne związane z działalnością rolniczą i przetwórstwem surowców rolniczych z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego i uwarunkowań przyrodniczych”.

Zajęcia w ramach których student uzyskuje kompetencje inżynierskie to, m.in.: *grafika inżynierska, podstawy techniki rolniczej, chemia rolna, ogólna technologia żywności, fizjologia plonowania roślin, użytkowanie mięsne zwierząt gospodarskich, użytkowanie mleczne zwierząt gospodarskich, maszyny i urządzenia rolnicze w produkcji zwierzęcej, maszyny i urządzenia rolnicze do uprawy i zbioru roślin, szczegółowa uprawa roślin zbożowych, pastewnych i przemysłowych, przetwórstwo surowców rolniczych w gospodarstwie rolnym, podstawy projektowania przetwórci surowców rolniczych, inżynieria i aparatura przemysłu rolno-spożywczego, maszyny do przetwarzania surowców rolniczych, ekonomika i organizacja gospodarstwa rolnego*. Wyodrębnienie w programie studiów poszczególnych zajęć dydaktycznych wymaga m.in. zdefiniowania przedmiotowych efektów uczenia się (zgodnych z kierunkowymi efektami uczenia się zakładanymi dla programu studiów). Oznacza to, że efekty uczenia się dla zajęć powinny być zgodne, ale nie tożsame z efektami kierunkowymi. Tymczasem efekty

uczenia się dla niektórych zajęć powielają w pełni efekty kierunkowe (*język obcy, socjologia, ekonomia, BHP z ergonomią i pierwsza pomoc przedmedyczną, chemia, kultura i historia Suwalszczyzny, statystyka matematyczna, genetyka hodowla roślin i nasiennictwo, organizmy genetycznie modyfikowane, praktyka dyplomowa, rolnicze wykorzystanie odpadów, utylizacja odpadów rolniczych*) lub częściowo (*sztuka prezentacji i wystąpień publicznych, prawo rolne, przechowywanie produktów rolnych, podstawy projektowania przetwórci surowców rolniczych*), a dla jeszcze innych nie mają pokrycia w efektach kierunkowych (*żywienie człowieka z elementami dietetyki, gastronomia wiejska, użytkowanie mięsne zwierząt gospodarskich, użytkowanie mleczne zwierząt gospodarskich, ochrona roślin, sadownictwo, uprawa warzyw i roślin zielarskich, bezpieczeństwo i ocena jakości surowców rolniczych, rolnictwo integrowane*).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych są w pełni zgodne z misją i strategią rozwoju Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach. Do głównych celów strategicznych Uczelni i Wydziału Politechnicznego w zakresie dydaktyki należy zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, realizowane przez systematyczną ocenę procesu kształcenia, dostosowywanie infrastruktury Uczelni do potrzeb kształcenia praktycznego oraz efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, instytucjami akademickimi oraz badawczymi w Polsce i zagranicą. Zgodnie z tą strategią priorytetem na ocenianym kierunku jest kształcenie na wysokim poziomie specjalistów o szerokiej wiedzy rolniczej w poszanowaniu środowiska naturalnego, odpowiadające potrzebom współczesnej gospodarki żywnościowej. Koncepcja i cele kształcenia kierunku mieszczą się w dyscyplinach naukowych: rolnictwo i ogrodnictwo – 75%, technologia żywności i żywienia - 15% i inżynieria mechaniczna – 10%, do których przyporządkowano kierunek oraz są ściśle związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością praktyczną.

Uczelnia zwraca uwagę na zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, które ulegają ciągłym zmianom. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni aktywnie uczestniczą w kształtowaniu koncepcji kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych w PUZ w Suwałkach. Efekty uczenia się na ocenianym kierunku studiów dla studiów pierwszego stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. W programie studiów na kierunku – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, zdefiniowano w sumie 50 kierunkowych efektów uczenia się (16 w kategorii wiedzy, 26 w kategorii umiejętności i 8 w kategorii kompetencji społecznych). Założone efekty uczenia się dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym, prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia są w większości spójne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, dla kwalifikacji na 6. poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji. Jednak dla wielu efektów uczenia się, ich opis nie wskazuje stopnia zaawansowania wiedzy oraz

złożoności umiejętności, zgodnie z opisanym jako właściwym dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W wielu kierunkowych efektach uczenia się w zakresie wiedzy założono jedynie jej ogólny lub podstawowy stopień zaawansowania bądź nie określono go wcale.

Efekty uczenia się dla kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej w przyszłej pracy oraz w dalszej edukacji, a także komunikowanie się w języku obcym. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. Tymczasem efekty uczenia się dla wielu zajęć powielają dosłownie efekty kierunkowe lub w ogóle brakuje powiązania z efektami kierunkowymi.

W zbiorze kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono pełen zakres efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1669).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie korekty kierunkowych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia, w celu dostosowania ich do opisu 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji z uwzględnieniem zaawansowanej wiedzy oraz specyfiki w zakresie studiowanego kierunku studiów.
2. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć dydaktycznych w taki sposób, aby były uszczegółowieniem, a nie powieleniem kierunkowych efektów uczenia się oraz zapewnienie prawidłowego powiązania efektów szczegółowych z efektami kierunkowymi.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych prowadzone są studia pierwszego stopnia w formie studiów stacjonarnych o profilu praktycznym. Treści programowe realizowane w ramach ocenianego kierunku wynikają z określonej koncepcji i celów kształcenia oraz opisu kierunkowych efektów uczenia się zawartych w programie studiów przyjętym Uchwałą nr 24/2019 Senatu PWSZ w Suwałkach z dnia 28 czerwca 2019 roku w sprawie dostosowania programu studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych studia I stopnia do wymagań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dla cyklu kształcenia rozpoczynającego

się od roku akademickiego 2019/2020. Treści programowe obligatoryjne dla wszystkich studentów, w powiązaniu z efektami uczenia się uwzględniają aktualny stan wiedzy i jej zastosowanie praktyczne, głównie w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinach: rolnictwo i ogrodnictwo oraz technologia żywności i żywienia, a także w dziedzinie nauk inżynierjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria mechaniczna, do których kierunek został przyporządkowany. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Ponadto, odzwierciedlają normy, zasady i aktualne uwarunkowania praktyczne obowiązujące w działalności gospodarczej i zawodowej w rolnictwie ze szczególnym ukierunkowaniem na produkcję i przetwórstwo surowców roślinnych i zwierzęcych oraz właściwe dla zawodowego rynku pracy w szeroko pojętej branży rolniczej. Jednocześnie, dzięki współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, treści programowe pozwalają na osiągnięcie wiedzy i umiejętności pod kątem ich praktycznego zastosowania w sektorze rolnictwa. Dobór treści programowych, które obejmują kluczowe zagadnienia dotyczące produkcji i przetwórstwa płodów rolnych i uwzględniają aktualne trendy i oczekiwania na rynku pracy, pozwalając na uzyskanie kompetencji inżynierskich, w pełni odpowiada celom i kompetencji kształcenia, jest zgodny z zakładaną sylwetką absolwenta oraz spójny z efektami uczenia się.

Za prawidłowe przygotowanie i realizację treści programowych na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych odpowiedzialny jest Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia na kierunku powołany przez Dziekana na okres kadencji. Treści programowe zostały dobrane właściwie, zgodnie z zasadami kształcenia na poziomie wyższym. Szczegółowe treści dla poszczególnych modułów zawarte są w sylabusach, w których podane efekty przedmiotowe powinny wynikać z kierunkowych efektów uczenia się zaplanowanych w programie studiów. Jednak w wielu sylabusach brak jest specyficznych efektów uczenia się dla zajęć, natomiast powielane są w pełni lub częściowo efekty kierunkowe bądź efekty przedmiotowe nie mają żadnego pokrycia w efektach kierunkowych, o czym pisano w Kryterium 1. Ponadto dla kilku przedmiotów wybieralnych (wybierany jeden z dwóch proponowanych) powielone są treści programowe, np. *produkty regionalne oraz produkty tradycyjne, maszyny i urządzenia rolnicze w produkcji zwierzęcej oraz maszyny i urządzenia rolnicze do uprawy i zbioru roślin, systemy informatyczne w rolnictwie oraz komputerowe wspomaganie procesów produkcyjnych w rolnictwie*. Dla wielu przedmiotów wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej wymaga uaktualnienia (pozycje z lat 80-90-tych). W raporcie samooceny załączono tylko jeden sylabus dla zajęć z *języka obcego* realizowany przez 4 semestry, który nie pozwala na ocenę progresu w nauce studentów w zakresie efektów uczenia się w kolejnych semestrach realizacji zajęć oraz niejasne są formy i kryteria zaliczenia poszczególnych semestrów. W przypadku seminarium dyplomowego realizowanego w 6 i 7 semestrze treści programowe są powielone, a efekt przedmiotowy EK3 jest powieleniem efektu KIP_U02.

Dokonany przez zespół oceniający PKA przegląd sylabusów wskazuje, że Zespół ds. Oceny Jakości nie dokonuje weryfikacji sylabusów i nie zwraca uwagi na treści programowe, efekty uczenia się i sposoby ich weryfikacji, bilans pkt ECTS, wykaz i podział literatury.

Za dobór treści programowych w sylabusach przedmiotów odpowiedzialny jest koordynator przedmiotu. Na pierwszych zajęciach nauczyciele akademicy zapoznają studentów z treścią sylabusów. Treści kształcenia realizowane na ocenianym kierunku w pełni odpowiadają kierunkowym efektom uczenia się, a co istotne - uwzględniają aktualny stan wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Przedmioty ujęte w programie studiów realizowane są z zachowaniem zasady powiązania treści i stopniowania trudności. W programie studiów, realizowanym przez studentów III i IV roku studiów, obowiązującym od roku akademickiego 2019/2020 realizowane są zajęcia dydaktyczne z grupy

przedmiotów ogólnych, podstawowych, kierunkowych w tym kierunkowych do wyboru, zapewniających osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. W pierwszym semestrze I roku studiów studenci odbywają obowiązkowe zajęcia z *BHP z ergonomią i pierwszą pomocą przedmedyczną* (30 godz.) i zajęcia *biblioteczne* w formie stacjonarnej. *Język obcy* prowadzony jest w czterech pierwszych semestrach studiów. Studenci realizują przedmioty ogólne (*język obcy, wychowanie fizyczne, technologie informacyjne, ochrona własności intelektualnej, psychologia/socjologia, sztuka prezentacji i wystąpień publicznych, BHP z ergonomią i pierwszą pomocą przedmedyczną, etyka w działalności gospodarczej/kultura i historia Suwalszczyzny*) i przedmioty podstawowe (*grafika inżynierska, chemia, biologia, statystyka matematyczna, mikrobiologia, ekologia i ochrona środowiska, ekonomia, podstawy marketingu i zarządzania*). Przedmioty ogólne i podstawowe student w większości realizuje w trakcie dwóch pierwszych semestrów. Grupa przedmiotów kierunkowych obejmuje 23 przedmioty (*podstawy techniki rolniczej, fizjologia plonowania roślin, chemia rolna, ogólna technologia żywności, gleboznawstwo i biologia gleby, genetyczne i fizjologiczne podstawy użytkowania zwierząt, prawo rolne, użytkowanie mięsne zwierząt gospodarskich, maszyny i urządzenia rolnicze do uprawy i zbioru roślin, maszyny i urządzenia rolnicze w produkcji zwierzęcej, użytkowanie mleczne zwierząt gospodarskich, szczegółowa uprawa roślin zbożowych, pastewnych i przemysłowych, uprawa i pielęgnacja trwałych użytków zielonych, genetyka, hodowla roślin i nasiennictwo, organizmy genetycznie modyfikowane, przetwórstwo surowców rolniczych w gospodarstwie rolnym, podstawy projektowania przetwórci surowców rolniczych, ochrona roślin, bezpieczeństwo i ocena jakości surowców rolniczych, inżynieria i aparatura przemysłu rolno-spożywczego, maszyny do przetwarzania surowców rolniczych, podstawy agroturystyki, ekonomika i organizacja gospodarstwa rolnego*) oraz 11 par przedmiotów do wyboru, z których student wybiera po jednym z dwóch proponowanych. Ponadto ma prawo do wyboru *seminarium dyplomowe*. W programie studiów zaplanowano obowiązkową praktykę zawodową. Realizacja obowiązkowych treści programowych umożliwia także uzyskanie efektów uczenia się prowadzących do nabycia pełnego zestawu kompetencji inżynierskich. Treści te realizowane są podczas wielu zajęć, głównie kierunkowych i praktyki zawodowej. Treści programowe zawarte w przedmiotach do wyboru są aktualne i dotyczą współczesnych uwarunkowań i problemów prowadzenia działalności w sektorze gospodarki żywnościowej. Przedmioty ogólnouczelniane z zakresu nauk humanistycznych lub społecznych realizowane są głównie w pierwszym semestrze (*psychologia/socjologia, ekonomia, sztuka prezentacji i wystąpień publicznych, etyka w działalności gospodarczej/kultura i historia Suwalszczyzny*) oraz w trzecim (*podstawy marketingu i zarządzania, prawo rolne*). Zdawany przez studenta na maturze język obcy jest podstawą do przyporządkowania do danego lektoratu. Do wyboru jest aktualnie *język angielski* lub *rosyjski*. W każdym roku studiów, za wyjątkiem IV roku, realizowana jest praktyka zawodowa. Student na początku 6 semestru wybiera promotora i temat pracy. *Seminarium dyplomowe* odbywa się w 6 i 7 semestrze.

Program studiów realizowany jest w ciągu 7 semestrów na studiach stacjonarnych, w których konieczna liczba punktów ECTS wynosi 210 (30 pkt w każdym semestrze). Zajęcia dydaktyczne obejmują 2420 godzin oraz 960 godzin praktyk zawodowych. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS konieczną do ich ukończenia oraz przypisanie punktów ECTS do poszczególnych zajęć dydaktycznych, za wyjątkiem praktyki zawodowej – 24 pkt ECTS są poprawnie oszacowane, zgodnie z regułą uwzględniająca, że 1 punkt ECTS równa się 25-30 godzin pracy. W związku z tym zapewnione jest osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się jest również możliwe dzięki prawidłowo określonej i realizowanej łącznie w programie studiów, liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, która wynosi 2420 godzin, co

odpowiada 105,4 pkt ECTS (50,2%) i oznacza spełnienie wymaganych ustawowo 50%. Harmonogram studiów uwzględnia 60 godzin ćwiczeń z wychowania fizycznego realizowanych na 1 i 2 semestrze studiów, którym nie przypisano punktów ECTS. Zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych obejmują nakład pracy równy 11 pkt ECTS. W harmonogramie studiów znajdują się zajęcia dotyczące kształcenia w zakresie znajomości języka obcego (do wyboru) w wymiarze 120 godzin, tj. 4 semestry, o łącznym nakładzie pracy 8 pkt ECTS, zakładając jego znajomość na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Oferta modułów wybieralnych umożliwia studentowi elastyczny wybór zajęć i przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla studiowanego kierunku. Zajęcia do wyboru obejmują zajęcia z języka obcego (8 pkt ECTS), moduły humanistyczne i społeczne (2 pary modułów, każdej przypisano 1 pkt ECTS, łącznie 2 pkt ECTS) moduły kierunkowe do wyboru w parach (30 pkt ECTS), *seminarium dyplomowe* (5 pkt ECTS), praktyka dyplomowa (1 pkt ECTS) i praca dyplomowa (15 pkt ECTS). W ofercie modułów do wyboru jest 12 par (39 pkt ECTS), ale 3 pary mają treści programowe takie same (*produkty regionalne/produkty tradycyjne, systemy informatyczne w rolnictwie/komputerowe wspomaganie procesów produkcyjnych w rolnictwie, rolnicze wykorzystanie odpadów/utylizacja odpadów rolniczych*), stąd program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć w zakresie 61 pkt ECTS (29,04%), czyli w wymiarze mniejszym niż zalecane 30% ogólnej liczby punktów ECTS. Oznacza to nieprawidłowy, niezgodny z ustawowymi wymogami udział zajęć do wyboru (art. 67 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20.07.2018 r. i wytyczne Uczelni).

Struktura zajęć dydaktycznych obejmuje wykłady w wymiarze 1090 godzin (45,0% godzin ogółem), ćwiczenia audytoryjne – 165 godzin (6,8% godzin ogółem), ćwiczenia laboratoryjne – 597 godzin (24,7% godzin ogółem), ćwiczenia projektowe – 240 godzin (9,9% godzin ogółem), ćwiczenia praktyczne – 268 godzin (11,1% godzin ogółem), seminarium dyplomowe – 60 godzin (2,5% godzin ogółem). Atutem programu studiów jest duży udział zajęć dydaktycznych mających formę praktyczną, które obejmują 1270 godzin (52,5%). Część zajęć praktycznych realizowanych jest w formie zajęć terenowych. Zadania stawiane przed studentami ukierunkowane są na zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia się w przyszłości na rynku pracy. Wykonując je student korzysta z aktualnie obowiązującej wiedzy oraz specjalistycznego sprzętu i oprogramowania. W planie studiów określono profil, poziom, formę studiów oraz liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ich ukończenia i uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Określony jest również tytuł zawodowy absolwenta – inżynier po ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

Zapewnienie osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się, warunkujących kwalifikacje zgodnie z celami i koncepcja kształcenia oraz oczekiwaną sylwetką absolwenta, możliwe jest dzięki prawidłowej sekwencji zajęć oraz odpowiedniego doboru i właściwej proporcji godzinowej pomiędzy poszczególnymi ich formami. Sekwencja zajęć bazuje przede wszystkim na prawidłowej realizacji, od semestrów wcześniejszych do semestrów późniejszych, zaczynając kolejno od treści kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego, a kończąc na treściach kształcenia kierunkowego zawodowego.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 53/2021 z dnia 3 września 2021 r. w sprawie określenia Regulaminu zasad tworzenia i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone w tej formie, jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na określonym kierunku studiów. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane jedynie pomocniczo. Od naboru na studia w roku akademickim 2021/2022 łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych

na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik na odległość wynosi 540. W roku akademickim 2023/2024 liczba zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na ocenianym kierunku nie przekraczała 10% pkt ECTS przypisanych do danego semestru studiów.

Program studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców i rolniczych obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria i praktyki. Wykłady stanowią główną formę przekazywania wiedzy, pozwalają na wszechstronne przedstawienie omawianego tematu z uwzględnieniem najnowszych informacji z bieżącej literatury krajowej i światowej oraz informacji zdobytych przez wykładowców na konferencjach i sympozjach. Prowadzone są z wykorzystaniem technik wizualnych w formie przygotowanych przez nauczycieli akademickich prezentacji multimedialnych. Większość ćwiczeń ma charakter praktyczny. Są to zajęcia laboratoryjne, projektowe, praktyczne, komputerowe. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom zapewniają realizację efektów uczenia się. W czasie ćwiczeń audytoryjnych stosowane są metody nauczania takie jak: dyskusja, pokaz, prezentacja multimedialna, studium przypadku, samodzielne rozwiązywanie zadań. Dyskusja jako aktywująca metoda nauczania jest wiodącym sposobem prowadzenia zajęć w ramach seminarium dyplomowego. W programie studiów na ocenianym kierunku dominującą formą ćwiczeniową są zajęcia o charakterze laboratoryjnym z wykorzystaniem infrastruktury laboratoryjnej i informatycznej. Ważną formę stanowią zajęcia projektowe, których celem jest opracowanie kompleksowego projektu procesu w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej i procesu przetwórstwa wyprodukowanych surowców. Podczas zajęć terenowych studenci mają możliwość samodzielnej obserwacji lub wykonania zadań praktycznych, np. będąc w Podlaskim Centrum Technologii Rolno-Spożywczych (PODR w Szepietowie), aktywnie uczestniczyli w procesie produkcji kiełbasy białej parzonej, dzięki czemu mieli możliwość zapoznania się z technologią produkcji i urządzeniami niezbędnymi do profesjonalnego wytworzenia przetworów mięsnych. Przyjęte metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W doborze metod kształcenia uwzględniono najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Są to następujące grupy metod: podające, problemowe, problemowe aktywizujące, eksponujące, projektowe, programowe i praktyczne. Metody kształcenia stosowane na zajęciach ćwiczeniowych, projektowych, seminaryjnych, a także prowadzone w ramach programu ocenianego kierunku konsultacje pracowników, pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb studentów. Do zadań dydaktycznych prowadzących zajęcia należą konsultacje ze studentami w okresie zajęć dydaktycznych w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Stanowi to dodatkowe wsparcie zarówno dla dobrych studentów, chcących pogłębiać swoją wiedzę, jak i słabszych potrzebujących dodatkowego czasu na zdobycie odpowiedniej wiedzy i umiejętności. Zespół oceniający, dokonując przeglądu sylabusów, zwrócił uwagę na prawidłowo przypisaną liczbę godzin konsultacji.

Nabywanie kompetencji językowych przez studenta odbywa się w ramach zajęć z języka obcego. Stosowane metody dydaktyczne to analiza tekstów z dyskusją, zadania projektowe, praca w grupie i indywidualna. Efekty uczenia się pozwalające na zdobycie kompetencji językowych realizowane są w ramach seminarium dyplomowego (efekt z kategorii umiejętności KIP_U21, co związane jest z wykorzystaniem literatury naukowej obcojęzycznej).

Zgodnie z Regulaminem studiów w § 11 i 12 studenci PUZ w Suwałkach mają prawo do indywidualnego programu studiów (IPS) i indywidualnej organizacji studiów (IOS). Warunkiem uzyskania przez studenta zgody na indywidualny program lub plan studiów jest osiągnięcie w poprzednim roku akademickim średniej ocen co najmniej 4,0. W uzasadnionych przypadkach studenci mogą zwrócić się do Dziekana Wydziału o indywidualny plan studiów już w pierwszym roku studiów. Ponadto, zgodnie z § 15

Regulaminu studiów student może studiować przedmioty ponadprogramowe, poszerzające wiedzę i pogłębiające jego zainteresowania.

Ułatwienia dotyczące udziału studentów z niepełnosprawnością w procesie dydaktycznym zawarte są w § 9 Regulaminu studiów PUZ w Suwałkach. Mogą one ubiegać się m.in. o: zmianę formy egzaminów, zaliczeń, kolokwium oraz czasu ich trwania, uczestnictwo w zajęciach asystenta osoby niepełnosprawnej, korzystanie z usług tłumacza migowego, dostosowanie materiałów dydaktycznych do jego potrzeb i możliwości, możliwość alternatywnego notowania treści zajęć. Warunki studiowania osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w PUZ w Suwałkach zawarte są również w Regulaminie stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 19/2023 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 13 kwietnia 2023 r. Osobą odpowiedzialną za realizację zawartych w nim zapisów jest powołany w PUZ w Suwałkach Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych.

Organizacja roku akademickiego, w tym terminy rozpoczęcia i zakończenia semestru oraz sesji egzaminacyjnej, ustalana jest w oparciu o Zarządzenie Rektora i podawana do wiadomości studentów. Szczegółowy harmonogram zajęć w roku akademickim 2023/2024 zawiera Zarządzenie nr 28/2023 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 23 maja 2023 r. Proces kształcenia rozplanowany jest na 2 semestry. Zajęcia dydaktyczne w semestrze zimowym trwają od października do stycznia, a w semestrze letnim od lutego do czerwca. Zajęcia dydaktyczne odbywają się w ciągu tygodnia w godzinach popołudniowych oraz w weekend sobotni. Liczebność grup studenckich regulowana jest Zarządzeniem nr 88/2022 Rektora PUZ w Suwałkach. Maksymalna liczebność grup określona jest na poziomie 30 osób w przypadku ćwiczeń audytoryjnych, zajęć praktycznych i ćwiczeń z wychowania fizycznego, 25 osób – zajęć projektowych, 20 osób – ćwiczeń z języków obcych, 15 osób – zajęć laboratoryjnych. W praktyce, liczebności grup są zwykle niższe od tych poziomów.

Praktyki zawodowe

Organizację praktyk zawodowych reguluje Zarządzenie nr 58/2023 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 19 września 2023 r. w sprawie określenia Regulaminu studenckich praktyk zawodowych w Państwowej Uczelni Zawodowej im prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach oraz Regulamin praktyk zawodowych na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych zawarty w programie studiów.

Głównym celem praktyk jest przygotowanie studenta do jego przyszłej pracy w gospodarstwie rolnym – miejscu wytwarzania surowców rolniczych oraz w podmiotach zajmujących się ich przetwarzaniem. Praktyka ma pomóc w praktycznym zastosowaniu wiedzy oraz w zdobyciu nowych umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Zaliczenie praktyki jest warunkiem koniecznym ukończenia studiów. Praktyka jest integralną częścią procesu kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, jej celem jest: łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi, które wyposażą studenta w kompetencje niezbędne do wykonywania zadań inżynierskich ukierunkowanych na potrzeby rolnictwa oraz gospodarki żywnościowej, w tym w gospodarstwach i małych przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem surowców rolniczych, w jednostkach doradztwa rolniczego oraz w innych instytucjach otoczenia rolnictwa, kształcenie umiejętności pracy w zespołach ludzkich, komunikacji pomiędzy członkami zespołu oraz z osobami spoza zespołu współpracowników, przygotowanie do samodzielnej pracy oraz do podejmowania decyzji, zapoznanie się z organizacją, zarządzaniem i funkcjonowaniem gospodarstwa rolniczego i przedsiębiorstwa przetwarzającego surowce rolnicze, nabycie przez studenta praktycznych umiejętności z zakresu planowania zabiegów agrotechnicznych i prac w produkcji zwierzęcej oraz bezpośredniego, osobistego, a także w grupie osób ich wykonywania, w tym z wykorzystaniem dostępnych

w gospodarstwach środków mechanizacji, nabycie przez studenta praktycznych umiejętności z zakresu planowania oraz osobistego wykonywania prac związanych z przetwórstwem surowców rolniczych zarówno w gospodarstwie rolnym, jak i w przedsiębiorstwach przetwórstwa surowców rolniczych, kształcenie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę i podejmowane decyzje, weryfikacja, uzupełnienie, praktyczne zastosowanie wiedzy zdobytej w czasie studiów oraz doskonalenie nabytych umiejętności.

Studenci odbywają praktykę w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych, w tym gospodarstwach zajmujących się na małą skalę przetwarzaniem surowców rolniczych, w przedsiębiorstwach przetwarzających surowce rolnicze lub w innych podmiotach, w których funkcjonują komórki organizacyjne związane z kierunkiem studiów, umożliwiające realizację programów praktyk oraz nabycie przewidzianych dla tej formy – efektów uczenia się. W cyklu procesu dydaktycznego studenci odbywają praktyki studenckie w wymiarze 320 godzin w każdym roku studiów (z wyjątkiem roku IV), a więc ogółem $3 \times 320 \text{ h} = 960 \text{ h}$. Praktykom przypisano 24 punkty ECTS. Jest to nakład pracy studenta niepoprawnie oszacowany. Z obliczeń wynika, że 1 ECTS odpowiada 40 h pracy studenta, a zgodnie z przepisami prawa powinien odpowiadać 25-30 h. Studenci wybierają miejsce odbywania praktyki spośród zakładów pracy, z którymi uczelnia podpisała porozumienia w sprawie przyjęcia studentów na praktyki. Studenci mają również prawo wskazać inny zakład, z którym, po weryfikacji możliwości realizacji w nim programu praktyki przez uczelnianego opiekuna praktyk powołanego dla danego kierunku studiów, uczelnia podpisze porozumienie. Wspomniana weryfikacja polega na przedstawieniu przez studenta informacji o zakładzie pracy. W przypadku gospodarstwa rolnego będą to m.in.: powierzchnia gruntów, rodzaj produkcji, wielkość stada hodowlanego, wyposażenie agrotechniczne, lokalne przetwórstwo żywnościowe itp. W przypadku zakładu przetwórstwa spożywczego, wymagane są informacje m.in. o rodzaju przetwórstwa, wyposażeniu techniczno-maszynowym, mocach przerobowych zakładu. Po zapoznaniu się z tymi informacjami uczelniany opiekun praktyk opiniuje propozycję i zatwierdza miejsce odbywania praktyki, jeśli zakład umożliwi realizację programów praktyk oraz nabycie przewidzianych dla tej formy – efektów uczenia się. Zakład niespełniający tych kryteriów nie jest uwzględniany jako miejsce odbywania praktyk.

Zakład pracy przyjmujący studenta na praktykę powołuje zakładowego opiekuna praktyki, który sprawuje opiekę nad studentem w czasie odbywania praktyki oraz ocenia stopień uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

W trakcie odbywania praktyki student realizuje, pod nadzorem opiekuna zakładowego i uczelnianego opiekuna praktyk powołanego dla danego kierunku studiów, zagadnienia z ramowego programu praktyk lub inne umożliwiające uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk zawodowych.

Efektom zrealizowanej praktyki jest nabycie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych i społecznych opisanych w efektach uczenia się przewidzianych dla studenckich praktyk zawodowych.

Prawidłowy przebieg praktyk nadzoruje: z ramienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa, w którym odbywa się praktyka – zakładowy opiekun praktyki, z ramienia uczelni – uczelniany opiekun praktyk powołany dla danego kierunku studiów, który również hospituje przebieg praktyki, poprzez wizyty stacjonarne oraz telefonicznie. Opiekun praktyk z ramienia uczelni jest osobą o dużym doświadczeniu we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dokumentację praktyki stanowi: porozumienie zawarte między uczelnią a gospodarstwem/przedsiębiorstwem w sprawie odbycia praktyki zawodowej, skierowanie/potwierdzenie przyjęcia na praktykę, wypełniony przez studenta dziennik praktyki

i sprawozdanie z jej przebiegu, potwierdzone przez zakładowego opiekuna praktyki (właściciel, kierownik itp.), opinia zakładowego opiekuna praktyki (arkusz oceny kwalifikacji zawodowych studenta nabytych podczas praktyki). Te dokumentacje pozwalają stwierdzić, że zapewniona jest m.in odpowiednia infrastruktura oraz kompetencje opiekunów praktyk.

Praktyka podlega zaliczeniu – na ocenę, będącą średnią z ocen częściowych: oceny dokumentacji praktyki wykonanej przez studenta; opinii zakładowego opiekuna praktyki zawartej w „Arkuszu oceny kwalifikacji zawodowych nabytych podczas ... praktyki”, kolokwium dotyczącego realizacji programu praktyki i weryfikacji nabytych przez studenta efektów kształcenia.

Warunkiem zaliczenia praktyki (wystawienia pozytywnej oceny) jest: pełna realizacja przez studenta wymiaru godzin praktyk, terminowe złożenie w dziekanacie kompletnej dokumentacji praktyki, uzyskanie pozytywnej opinii zakładowego opiekuna praktyki (przynajmniej dostatecznej oceny wszystkich kompetencji nabytych w czasie praktyki), uzyskanie pozytywnej oceny praktyki uczelnianego opiekuna praktyk. Po zaliczeniu praktyk opiekun praktyk na danym kierunku przesyła informację do uczelnianego koordynatora praktyk w formie sprawozdania.

Od roku akademickiego 2023/2024 student może ubiegać się o zaliczenie w całości lub w części praktyki zawodowej na podstawie udokumentowanej pracy zawodowej w kraju lub za granicą lub udokumentowanej nieodpłatnej formy zatrudnienia (np. stażu), zgodnej z profilem i obszarem/obszarami kształcenia na danym kierunku lub specjalności studiów.

Podstawą zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej jest łączne spełnienie następujących warunków: udokumentowanie pracy zawodowej w kraju lub za granicą w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki zawodowej określonej programem studiów na ocenianym kierunku studiów i realizowanej w roku akademickim, w którym student ubiega się o zaliczenie praktyki, charakter pracy zawodowej, musi być zgodny z efektami uczenia się przewidzianymi programem studiów dla praktyki zawodowej ocenianego kierunku studiów i specjalności.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane w ramach kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych wynikają z określonej koncepcji i celów kształcenia oraz opisu kierunkowych efektów uczenia się zawartych w programie studiów. Program studiów na ocenianym kierunku oraz jego sposób organizacji i realizacji umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Oferta zajęć w programie studiów zawiera wszystkie elementy konieczne dla prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego na kierunku. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, liczba semestrów, a także liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS jest prawidłowy, co zapewnia osiągnięcie założonych

efektów uczenia się. Studenci ocenianego kierunku mają do wyboru moduły, którym przypisano 61 pkt ECTS, co stanowi 29,04% ogólnej liczby punktów ECTS, nie jest zatem spełniony wymóg zapewnienia wyboru przez studentów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na tym poziomie.

Opracowane sylabusy wymagają dokładnego przeglądu w zakresie treści programowych, przedmiotowych efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji, bilansu pkt ECTS, wykazu i uaktualnienia literatury. Metody kształcenia wykorzystywane w ramach poszczególnych zajęć odpowiadają kierunkowi studiów oraz profilowi praktycznemu.

Na ocenianym kierunku studiów dominują różnorodne, aktywne metody kształcenia, zorientowane na studentów, uwzględniające osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Aktywny i zaangażowany udział studentów w procesie nauczania i uczenia się umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym również zapewniających umiejętności i kompetencje inżynierskie. Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Organizacja procesu dydaktycznego, w tym rozplanowanie zajęć na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych w PUZ w Suwałkach jest prawidłowa, uwzględnia czas na pracę własną studenta i umożliwia ocenę przekazanie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach uczenia się.

Praktyka zawodowa jest istotnym elementem programu studiów. Efekty uczenia się są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, treści programowe określone dla praktyk, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednakże wymiar praktyk w szczególności przyporządkowana im liczba punktów ECTS wymagają przeglądu. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się, sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, w tym obejmujące kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, warunki kwalifikowania na praktykę, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk. Jednakże reguły przeprowadzania hospitacji praktyk wymagają przeglądu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się opracowanie programu zajęć dotyczących kształcenia językowego oddzielnie dla każdego semestru tak, aby uwzględnić progres w nabywaniu kompetencji językowych (forma zaliczenia po każdym semestrze i końcowym) oraz programu zajęć dla każdego semestru z modułu *seminarium dyplomowe* związanego z przygotowaniem pracy dyplomowej.

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie przeglądu sylabusów pod kątem spójności z kierunkowymi efektami uczenia się oraz aktualności treści programowych i literatury uwzględniając kompetencje nabywane przez studentów w kolejnych semestrach.
2. Zaleca się zapewnienie w programie studiów możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów zgodnie z wymogiem określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861 ze zm.).
3. Zaleca się ustalenie właściwego nakładu pracy w postaci punktów ECTS w stosunku do liczby godzin praktyki zawodowej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia w Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach w danym roku akademickim określone zostają wewnętrznym aktem prawnym. W odniesieniu do roku akademickiego 2023/2024 warunki i tryb rekrutacji określono w Uchwale nr 7/2022 Senatu PUZ w Suwałkach z dnia 20 maja 2022 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia w roku akademickim 2023/2024. Wszystkie informacje przydatne kandydatom na studia znajdują się na stronie Uczelni w zakładce "Kandydat". Postępowanie w sprawie przyjęcia na studia w drodze rekrutacji prowadzi Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powołana przez Dziekana Wydziału. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o listę rankingową kandydatów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, w ramach limitów przyjęć. Lista rankingowa stanowiąca podstawę przyjęcia w wyniku konkursu świadectw dojrzałości jest tworzona na podstawie liczby punktów uzyskanych na świadectwie. W przypadku braku na świadectwie maturalnym lub świadectwie dojrzałości oceny z któregoś z wymaganych przedmiotów, kandydat uzyskuje 0 punktów. W przypadku posiadania na świadectwie maturalnym lub świadectwie dojrzałości więcej niż jednej oceny z danego przedmiotu, do kwalifikacji bierze się ocenę wyższą. Gdy liczba kandydatów z taką samą liczbą punktów przekroczy limit miejsc, zastosowane zostanie dodatkowe kryterium – średnia arytmetyczna ocen uzyskanych z zajęć edukacyjnych obowiązkowych (wyniki klasyfikacji końcowej bez uwzględniania ocen z zachowania oraz religii/etyki). Kandydat zakwalifikowany do przyjęcia na studia otrzymuje skierowania na badania lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do studiowania. O pozycji kandydata na liście rankingowej na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych decyduje liczba punktów uzyskanych z następujących przedmiotów: matematyka lub fizyka lub biologia lub chemia lub informatyka oraz język obcy (do wyboru: angielski, rosyjski, niemiecki, francuski). Przedmioty te umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

Z pominięciem konkursu świadectw, na I rok studiów pierwszego stopnia mogą być przyjmowani laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego. Zasady przyjmowania i wykaz olimpiad określa Uchwała nr 8/2022 Senatu PUZ w Suwałkach z dnia 20 maja 2022 roku. Kandydaci korzystają z dostępu do internetowej rejestracji kandydatów we własnym zakresie lub na terenie Uczelni.

Rekrutacja na studia na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych prowadzona była od roku akademickiego 2019/2020. Rekrutowane grupy liczyły kilkanaście osób, jednak znaczna liczba

studentów rezygnowała w trakcie pierwszego semestru. Część osób nie podejmowała nauki w ogóle, inni rezygnowali lub przestawali uczęszczać na zajęcia, co skutkowało brakiem zaliczenia pierwszego semestru i skreśleniem z listy studentów. Ostatnie dwie rekrutacje, tj. na rok akademicki 2022/2023 i 2023/2024 zakończyły się niepowodzeniem. Z uwagi na zbyt małą liczbę rekrutowanych studentów kształcenie na tym kierunku nie zostało rozpoczęte. W roku akademickim 2023/2024 na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych studiuje zaledwie 6 studentów na IV roku studiów i 5 (po zimowej sesji egzaminacyjnej - 4) na III roku studiów. Liczebność poszczególnych naborów studentów nie była zadowalająca. Zapewne wynika to z kilku przyczyn, m.in. niżej demograficznego i braku konieczności ukończenia studiów wyższych w celu prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 poz. 574 ze zm.) w Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach określono Regulamin zasad uznawania i potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, stanowiący załącznik do Uchwały nr 9/2022 Senatu PUZ w Suwałkach z dnia 20 maja 2022 roku. Studentowi w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Weryfikację efektów uczenia się poza edukacją formalną przeprowadzają komisje ds. weryfikacji efektów uczenia się. Z procesu potwierdzania efektów uczenia się sporządzany jest protokół. Decyzję w sprawie potwierdzania efektów uczenia się podejmuje Dziekan Wydziału z upoważnienia Rektora na wniosek komisji ds. potwierdzania efektów uczenia się.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej określone zostały w Regulaminie Studiów PUZ w Suwałkach (paragraf 17, 29 i 36). Uznawanie efektów uczenia się ma miejsce w przypadku przeniesienia z innej uczelni oraz wznowienia studiów. Procedura ta polega na porównaniu treści kształcenia przedmiotów zrealizowanych przez studenta z aktualnym planem studiów kierunku i wskazaniu ewentualnych różnic programowych i semestru, od którego student rozpocznie naukę w uczelni.

Zasady dyplomowania określa Zarządzenie nr 17/2022 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. F. Szczepanika w Suwałkach z dnia 21 lutego 2022 roku w sprawie wprowadzenia zasad postępowania przy przygotowaniu i obronie pracy dyplomowej oraz przeprowadzaniu egzaminu dyplomowego w PUZ w Suwałkach i Zarządzenie nr 3/2024 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 9 stycznia 2024 roku zmieniające powyższe Zarządzenie oraz Regulamin studiów PUZ w Suwałkach, a także Program studiów i Regulamin dyplomowania dla kierunku produkcja i przetwarzanie surowców rolniczych. Proces dyplomowania przewiduje złożenie pracy dyplomowej, sprawdzenie pracy w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA) oraz ocenę pracy. Zasady i procedury dyplomowania są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Praca dyplomowa ma charakter pracy inżynierskiej, ekspertyzy, projektu lub pracy badawczej. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora. Student ma możliwość zaproponowania swojego tematu pracy dyplomowej poprzez wcześniejsze zgłoszenie się do potencjalnego promotora i ustalenie z nim tematu. Tematy prac dyplomowych są zatwierdzane przez Dziekana Wydziału, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Radę Wydziału. Temat winien być podjęty przez studenta nie później niż dwa semestry przed zakończeniem studiów. Wszelkie zmiany związane z tematem pracy dyplomowej, jej zakresem lub osobą promotora zatwierdza Dziekan Wydziału. Po uzyskaniu akceptacji tekstu pracy dyplomowej przez promotora, student ma obowiązek wprowadzenia swojej pracy dyplomowej do systemu JSA najpóźniej 21 dni przed terminem złożenia jej

do dziekanatu. Sprawdzoną przez system JSA, wydrukowaną pracę dyplomową student przekazuje do dziekanatu w dwóch egzemplarzach wraz z jej wersją elektroniczną. Jeden egzemplarz zostaje przekazany promotorowi, drugi wraz z wersją elektroniczną zostaje dołączony do akt studenta i przekazany do archiwum Uczelni (Archiwum Prac Dyplomowych). Recenzenta pracy dyplomowej wyznacza Dziekan Wydziału. Recenzentem może być nauczyciel akademicki posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Promotor i recenzent pracy dyplomowej winni być specjalistami z zakresu obszaru wiedzy studiowanej przez dyplomanta. Dziekan powołuje Komisję do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego w składzie: przewodniczący Komisji, którym jest Dziekan lub jego zastępca lub powołany przez Dziekana nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora oraz członkowie Komisji – promotor pracy i recenzent pracy. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie przez studenta pozytywnych ocen ze wszystkich przedmiotów, w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części - obrony pracy dyplomowej i egzaminu teoretycznego. Dyplomant podczas egzaminu teoretycznego odpowiada na 3 wylosowane pytania sprawdzające jego wiedzę z zakresu kierunku studiów. Pytania na egzamin przygotowują nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku z przedmiotów objętych programem studiów. Wykaz zagadnień egzaminacyjnych zatwierdza Rada Wydziału. Zostają one podane do wiadomości studentów nie później niż na jeden semestr przed zakończeniem studiów. Po pozytywnym zdaniu egzaminu dyplomowego absolwent uzyskuje tytuł zawodowy inżyniera.

W roku akademickim 2022/2023 odbyły się pierwsze obrony prac inżynierskich na ocenianym kierunku. Do egzaminu dyplomowego przystąpili wszyscy studenci IV roku i uzyskali tytuł zawodowy inżyniera. Większość studentów skorzystała z możliwości przedłużenia terminu złożenia pracy inżynierskiej.

W ocenie Zespołu oceniającego PKA tematyka prac dyplomowych jest prawidłowa, powiązana z kierunkiem studiów produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, pod względem metodologicznym prace są na dobrym poziomie. Jednak w ocenionych inżynierskich pracach dyplomowych realizowanych na kierunku brakuje jednoznacznego udokumentowania umiejętności dyplomanta w zakresie rozwiązywania zadań inżynierskich z wykorzystaniem wiedzy ogólnej i praktycznej wiedzy specjalistycznej. Tematyka prac inżynierskich jest szeroka i uwzględnia specyfikę kierunku. Należy położyć większy nacisk na dobór fachowej i wysoko punktowanej literatury naukowej oraz właściwy udział literatury obcojęzycznej. Korzystanie z powszechnie dostępnych informacji internetowych powinno być uzupełnieniem literatury stanowiącej opracowania zwarte i publikacje naukowe, a nie równorzędne, a niekiedy są one pierwszoplanowe w wykazie piśmiennictwa. Ponadto prace, które wskazywały na istotne podobieństwa wykryte w ramach weryfikacji przez Jednolity System Antyplagiatowy (40 i powyżej 40%) powinny być uzasadnione i zatwierdzone przez promotora pracy. Niezależnie od wyniku badania, autorzy pracy zostali dopuszczeni do egzaminu dyplomowego, co nie powinno się zdarzyć.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów ocenianego kierunku prowadzone są przez cały proces kształcenia, na różnych jego etapach. Weryfikacja ta obejmuje: zaliczenie wszystkich form zajęć prowadzonych zgodnie z planem studiów danego kierunku; weryfikację efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów podczas praktyk zawodowych; weryfikację efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów podczas przygotowania pracy dyplomowej, w tym seminarium dyplomowego oraz egzaminu dyplomowego. Podstawowe zasady oceny studentów zawarte są w Regulaminie studiów PUZ w Suwałkach. Wszystkie rodzaje zajęć kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę. Dobór metod weryfikacji i kryteria oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w trakcie procesu kształcenia ujęte są w sylabusach przyporządkowanych

poszczególnym przedmiotom. Sylabus precyzuje sposoby kontroli uzyskiwanych przez studentów efektów uczenia się kładąc nacisk na dostosowanie wybranej metody weryfikacji do przekazywanych treści merytorycznych. Wykorzystywanymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się są: prace pisemne, tj. kolokwium, projekt, prezentacje/referaty, sprawozdania; odpowiedzi ustne, związane także z aktywnością na zajęciach; praca studentów w grupach, w tym podczas zajęć praktycznych; studium przypadku, uczestnictwo w dyskusji na wykładzie, egzamin, aktywność na zajęciach oraz grupowe rozwiązywanie problemów, obserwacja i ocena. Zasady weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów, zapewniają bezstronność i rzetelność ocen, co potwierdziła analiza prac etapowych przeprowadzona przez Zespół oceniający PKA. W załączniku nr 3 przedstawiono ocenę prac etapowych z 8 różnych przedmiotów realizowanych na ocenianych studiach. Na jej podstawie stwierdzono właściwy dobór metod weryfikacji efektów uczenia się, zgodny z zaplanowanym w sylabusach zajęć. Metody stosowane przez nauczycieli były różnorodne, co pozwoliło na weryfikację wszystkich efektów uczenia się, także umiejętności praktycznych. Pytania zadawane na egzaminach, zaliczeniach i kolokwiach były dobrze i jasno sformułowane, a stopień ich trudności dostosowany do zakładanych efektów uczenia się i celów zajęć. Wszystkie prace etapowe były rzetelnie ocenione.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy są najczęściej weryfikowane w formie pisemnych sprawdzianów częściowych i końcowych, egzaminu z pytaniami otwartymi lub testowymi. O formie egzaminu oraz sposobie zaliczenia prowadzący ma obowiązek poinformować studentów w trakcie pierwszych zajęć. Sposoby weryfikacji umiejętności obejmują sprawdziany częściowe i końcowe, prezentacje i projekty przygotowane przez studentów, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych oraz ocenę bezpośrednią określonych umiejętności manualnych podczas pracy w trakcie zajęć terenowych, laboratoryjnych, ocenę umiejętności przygotowania prezentacji i prowadzenia dyskusji. Metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności są bardzo zróżnicowane i dostosowane do specyfiki zajęć. Są to m.in. sprawozdania z ćwiczeń, rozwiązywanie zadań, opisy eksperymentów, projekty technologiczne. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych najczęściej oceniane są bezpośrednio na zajęciach i obejmują ocenę zasad etycznych, umiejętność komunikacji, odpowiedzialności i przestrzegania zasad obowiązujących w trakcie pracy, przygotowania do zajęć i bezpośredniej aktywności studenta. Ważnym elementem programu studiów jest rozwijanie umiejętności praktycznych z zakresu posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi i nabycie kompetencji językowych z zakresu kierunku studiów. W ramach modułu technologie informacyjne, sposoby weryfikacji obejmują praktyczny sprawdzian umiejętności pracy z wybranym edytorem tekstu, praktyczny sprawdzian umiejętności pracy z arkuszem kalkulacyjnym, opracowanie prezentacji multimedialnej. Opanowanie umiejętności związanych z programami graficznymi i ich weryfikacją odbywają się na zajęciach z przedmiotu *grafika inżynierska*. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się nabywanych w ramach studenckiej praktyki zawodowej zawarte są w dokumentacji związanej z regulaminem praktyk zawodowych. Kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego sprawdzane są na lektoracie, w zakresie wiedzy weryfikowane są poprzez ocenę prac pisemnych, w zakresie umiejętności są to oceny z wypowiedzi ustnych oraz sprawdziany pisemne ze znajomości i umiejętności stosowania słownictwa specjalistycznego, a kompetencje społeczne weryfikuje przygotowanie i aktywność na zajęciach. Weryfikacja uzyskania efektów uczenia się kończy się sprawdzeniem kompetencji językowych na egzaminie na poziomie B2. Weryfikacja osiągniętych przez studenta efektów uczenia się dokonywana podczas seminarium dyplomowego oparta jest na przygotowaniu i prezentacji na forum grupy seminaryjnej koncepcji pracy dyplomowej, a następnie poszczególnych jej rozdziałów. Wymienione wyżej metody sprawdzania i oceniania

efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych większości zajęć prowadzą do oceny uzyskania kompetencji inżynierskich. Podczas oceniania pracy dyplomowej brane są pod uwagę m.in.: stopień trudności postawionego zagadnienia, osiągnięcie przez dyplomanta efektów uczenia się przypisanych do pracy dyplomowej, poprawność i poziom rozwiązania problemów z uwzględnieniem stopnia trudności postawionego zagadnienia, systematyczność wykonywania pracy (dotyczy oceny promotora), umiejętność korzystania z literatury i cytowania prac osób trzecich, poprawność językowa, strona graficzna. Sposoby weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów uczenia się wykorzystywane podczas egzaminu dyplomowego obejmują: oceny (recenzje) pracy dyplomowej dokonane przez promotora oraz recenzenta, prezentację pracy dyplomowej przez studenta, odpowiedzi studenta na pytania egzaminacyjne w celu sprawdzenia jego wiedzy ze studiowanego kierunku. Egzamin dyplomowy weryfikuje także osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowano oceniany kierunek.

Zasady zaliczania przez studenta kolejnych etapów studiów określa Regulamin studiów PUZ w Suwałkach. Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za moduł zajęć w porozumieniu ze starostą roku ustala terminy egzaminów/zaliczeń, które podawane są do wiadomości studentów najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Studentowi przysługuje prawo wglądu do ocenionej pisemnej pracy egzaminacyjnej. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej, studentowi przysługuje prawo do dwukrotnego przystąpienia do egzaminu poprawkowego z każdego modułu przy założeniu, że drugi egzamin poprawkowy jest egzaminem ostatecznym. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie przez studenta efektów uczenia się poprzez zaliczenie zajęć i praktyk przewidzianych w programie studiów, którym przypisano punkty ECTS w terminach określonych w organizacji roku akademickiego. Student, który uzyskał zaliczenie semestru zostaje zarejestrowany decyzją Dziekana na kolejny semestr.

Zasady weryfikacji efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. W przypadku sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się student może zwrócić się z prośbą o rozwiązanie problemu do Samorządu studenckiego lub do Dziekana Wydziału Politechnicznego. W przypadkach konfliktowych podmioty podejmują mediacje w celu rozwiązania problemów. Zarządzeniem nr 108/2020 Rektora PWSZ w Suwałkach z dnia 16 października 2020 roku powołany został Rzecznik Akademicki, którego zadaniem jest m.in. stanie na straży przestrzegania zasad wolności akademickiej oraz standardów etycznych w pracy dydaktycznej.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2022 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 27 stycznia 2022 roku oraz Zarządzeniem nr 31/2023 Rektora PUZ w Suwałkach z dnia 30 maja 2023 roku monitorowane są kariery zawodowe absolwentów Uczelni – wkrótce po ukończeniu przez nich studiów oraz po roku od ich ukończenia. W badaniu ankietowym absolwentów uzyskuje się informacje na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem wykształcenia oraz przydatności efektów uczenia się zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia potrzeb i wymagań stawianych przez rynek pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych na studia pierwszego stopnia są przejrzyste i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku.

Warunki i procedury potwierdzenia efektów uczelnia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady te określa Regulamin zasad stanowiący załącznik do Uchwały nr 9/2022 Senatu PUZ w Suwałkach z dnia 20 maja 2022 roku. Na ocenianym nie ustalono przedmiotów do ich potwierdzenia w trybie ustalonej procedury, ponieważ kierunek nie był oceniany przez PKA

Warunki i zasady uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej zostały określone w Regulaminie Studiów PUZ w Suwałkach. System ten jest w pełni prawidłowy, zapewniający możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich zgodności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się na określonym kierunku.

Procedura oraz zasady dyplomowania na Wydziale Politechnicznym są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kończących studia, odnoszą się do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia oraz inżynieria mechaniczna. Na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku obowiązuje przygotowanie pracy dyplomowej, która mając charakter pracy inżynierskiej, jest pracą badawczą, ekspertyzą lub projektem. Tematyka prac dyplomowych realizowanych na ocenianym kierunku jest zróżnicowana i mieści się w zakresie dyscyplin, do których jest przyporządkowany oceniany kierunek.

Dobór metod weryfikacji i kryteria oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów ocenianego kierunku w trakcie procesu kształcenia ujęte w sylabusach są zróżnicowane. Narzędzia stosowane do oceny uzyskanych przez studenta efektów uczenia się są zróżnicowane i w większości dobrane w sposób właściwy. Kompetencje inżynierskie są weryfikowane na poszczególnych zajęciach, na praktyce zawodowej oraz w przygotowaniu pracy dyplomowej. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania inżynierskiego oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2, w tym języka specjalistycznego. Rodzaj prac etapowych jest bardzo zróżnicowany i dostosowany do poszczególnych zajęć. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu praktycznego, efektów uczenia się oraz przyjętych dyscyplin naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zadbanie o jakość prac dyplomowych pod kątem ich charakteru inżynierskiego i przestrzeganie dopuszczalnego poziomu podobieństwa wykazanego w badaniu antyplagiatowym.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia dydaktyczne na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia są prowadzone przez 9 nauczycieli posiadających dorobek naukowy i dydaktyczny z dyscyplin, do których został przypisany kierunek tj. rolnictwo i ogrodnictwo, technologia żywności i żywienia oraz inżyniera mechaniczna. Wśród tych osób jedna posiada tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Pozostałych ośmiu nauczycieli posiada stopień naukowy doktora w następujących dyscyplinach: doktor nauk rolniczych w zakresie agronomii, doktor nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn, specjalność maszyny rolno-spożywcze, doktor nauk rolniczych, dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo (3 osoby), doktor nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, doktor nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn w zakresie konstrukcje mechatroniczne oraz doktor nauk inżynieryjno-technicznych, w dyscyplinie inżynieria mechaniczna. Pozostałe osoby prowadzące zajęcia na kierunku to nauczyciele reprezentujący inne dyscypliny niż te, do których przypisany jest kierunek, są to m. in. pracownik Wydziału Humanistyczno-Ekonomicznego ze stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk prawnych; osoba zatrudniona na Wydziale Nauk Społecznych, posiadająca stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości; osoba zatrudniona w ramach umowy cywilno-prawnej, magister inżynier agrotechnologii i zarządzania produkcją, 1 osoba ze stopniem doktora w dyscyplinie pedagogika, 2 osoby ze stopniem doktora w dyscyplinie ekonomia i finanse, 1 osoba ze stopniem doktora w dyscyplinie nauk o zdrowiu, a także osoby z stopniem magistra lub magistra inżyniera, w tym: administracji, psychologii, filologii polskiej, informatyki i chemii. Łącznie zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą 22 osoby. Jednakże, z grona nauczycieli kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, 6 nauczycieli prowadzi łącznie 36 zajęć spośród 49 prowadzonych na kierunku (wyłączając zajęcia z języka obcego oraz wychowania fizycznego). Praktycy uczestniczący w procesie kształcenia na kierunku to nauczyciele, którzy jednocześnie prowadzą gospodarstwa rolne, posiadają inną działalność gospodarczą lub pracują zawodowo w instytucjach związanych z rolnictwem. Pomimo właściwych kwalifikacji nauczycieli wynikających z uzyskanych tytułów i stopni naukowych oraz odnotowanego podczas wizytacji znacznego zaangażowania w proces kształcenia, kadra dydaktyczna powinna zostać uzupełniona o osoby zarówno posiadające kompetencje dydaktyczne z zakresu rolnictwa i ogrodnictwa, jak i nauk o żywności i żywieniu. Kompetencje do prowadzenia zajęć z przetwórstwa surowców rolniczych posiada jedna osoba z grona nauczycieli. Również informacje uzyskane podczas spotkania ze Studentami kierunku wskazują na potrzebę uzupełnienia kadry dydaktycznej, ze względu na prowadzenie wielu zajęć przez wąskie grono nauczycieli.

Raport samooceny wymienia kadre dydaktyczną prowadzącą zajęcia w bieżącym roku akademickim (2023-2024). Skład kadry dydaktycznej oraz charakterystyki nauczycieli dla całego procesu kształcenia uzyskano w trakcie wizytacji. Charakterystyki 22 nauczycieli kierunku zawierają m. in. dorobek naukowo-dydaktyczny, obejmuje on łącznie 94 publikacje naukowe i dydaktyczne podane dla 10 ostatnich lat. Ponadto charakterystyki zawierają informacje dotyczące udziału w szkoleniach, webinarach, konferencjach. Kompetencje dydaktyczne kadry są zróżnicowane, najszerszy dorobek dotyczy osoby z tytułem profesora, obejmuje on m. in. doświadczenie wynikające z wcześniejszej pracy dydaktycznej na innych uczelniach, tj. realizację zajęć z zakresu m. in. *genetyka, hodowla roślin, nasiennictwo, organizmy genetycznie modyfikowane, kształtowanie i ochrona środowiska rolniczego, ochrona środowiska przyrodniczego, postęp biologiczny w rolnictwie, ośliny zielarskie, podstawy produkcji surowców roślinnych, fizjologia plonowania roślin, uprawa warzyw i roślin zielarskich* i in. Ponadto na dorobek dydaktyczny profesora tytularnego składa się promotorstwo 4 prac doktorskich oraz 4 prac inżynierskich na ocenianym kierunku. Dorobek pozostałych nauczycieli obejmuje m. in. autorstwo skryptów dydaktycznych związanych z prowadzonymi zajęciami, w większości wydawanych przez Wydawnictwo PWSZ w Suwałkach (np. Rolnictwo energetyczne i precyzyjne. Wyd. Uczelni. PWSZ w Suwałkach, Podstawy gleboznawstwa i ochrony gleb – przewodnik do ćwiczeń. Wydawnictwo PWSZ w Suwałkach, Technologie i urządzenia mechatroniczne – zestaw ćwiczeń laboratoryjnych, Wydział Politechniczny PWSZ w Suwałkach), opracowanie nowych zajęć dydaktycznych i stanowisk laboratoryjnych prowadzonych na ocenianym kierunku, autorstwo projektu technologicznego pracowni gastronomicznej dla kierunku analiza żywności i żywienie człowieka, uczestnictwo w projekcie „Studia dualne w PWSZ w Suwałkach” oraz w projekcie „Dostępna PWSZ w Suwałkach”, współpraca przy tworzeniu programu studiów dla kierunków Wydziału Politechnicznego PUZ w Suwałkach i in. Wśród osób stanowiących grono 11 nauczycieli stanowiących kadre dydaktyczną wymienioną w raporcie samooceny są również osoby będące inicjatorami powstania kierunku i autorami dokumentacji programowej i wniosku do MNIŚW o uruchomienie kierunku. Na podstawie informacji zawartych w raporcie samooceny oraz uzyskanych w trakcie wizytacji można stwierdzić, że dorobek dydaktyczny nauczycieli kierunku jest zadawalający, a w przypadku niektórych nauczycieli wyróżniający.

Kadra dydaktyczna posiada również znaczny dorobek zawodowy/praktyczny co stanowi istotne uzupełnienie dorobku naukowego i jest niezbędnym elementem w przypadku kierunku praktycznego. Bardzo szerokie doświadczenie zawodowo-dydaktyczne dotyczy profesora tytularnego wchodzącego w skład kadry nauczycielskiej (Stacja Hodowli Roślin w Stoszowicach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Katedra Genetyki i Hodowli Roślin, Ogród Botaniczny PAN w Warszawie - obecnie Ogród Botaniczny - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN, Politechnika Białostocka, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska). Pozostałe osoby, posiadające stopień doktora, wykazują szerokie doświadczenie praktyczne zarówno związane z pracą w przemyśle, jak i w firmach zewnętrznych związanych z oświatą i doradztwem rolniczym, m. in: dyrektor ds. produkcji w firmie produkującej płatki śniadaniowe, kierownik d/s jakości i rozliczania produkcji w zakładzie mięsnym (firma eksportująca wyroby), laboratorium w zakładzie mleczarskim, kontroler jakości w zakładzie drobiarskim, zatrudnienie w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodka Doradztwa Rolniczego, inspektor wojewódzki, kierownik Oddziału Oświaty Rolniczej, koordynator projektów unijnych, jak i jednostce naukowej: Instytut Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Dwie osoby posiadają indywidualne gospodarstwo rolne. Wymienione aktywności zawodowe stanowią jedynie część podanych w charakterystyce nauczycieli.

W przypadku zajęć służących zdobyciu kompetencji inżynierskich (łącznie zostało wskazanych 41 zajęć) ich prowadzenie powierzono 13 osobom z grupy osób wymienionych powyżej, jednak w tym przypadku również grupa 6 nauczycieli prowadzi większość zajęć, w tym 10 zajęć z tego zakresu prowadzonych jest przez jedną osobę.

Kadra dydaktyczna posiada dorobek naukowy i/lub doświadczenie praktyczne/zawodowe w zakresie dyscyplin, które reprezentują i w większości przypadków posiada kompetencje do prowadzenia przypisanych zajęć. Dotyczy to m. in. przedmiotów: *ochrona roślin, uprawa warzyw i roślin zielarskich, rolnictwo integrowane, rolnicze wykorzystanie odpadów, programy wsparcia gospodarstw rolnych, ekonomika i organizacja gospodarstwa rolnego, organizmy pożyteczne w agrocenozach, seminarium dyplomowe, inżynieria i aparatura przemysłu rolno spożywczego*. W niektórych przypadkach należy przeanalizować obsadę zajęć, są to m. in.: *podstawy projektowania przetwórci surowców rolniczych, maszyny i urządzenia rolnicze w produkcji zwierzęcej, maszyny do przetwarzania surowców rolniczych, przetwórstwo surowców rolniczych w gospodarstwie rolnym*.

Istotnym elementem dbałości o jakość kształcenia jest polityka kadrowa Uczelni oraz Wydziału, która jest regulowana przepisami wewnętrznymi w zakresie m.in.: trybu i warunków postępowania rekrutacyjnego, wymagań odnośnie kwalifikacji osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach i ich ciągłego doskonalenia, czasu pracy, zasad zatrudniania, awansu oraz okresowej oceny kadry. Obsada zajęć dydaktycznych jest planowana przez władze Wydziału Politechnicznego PUZ w Suwałkach. Polityka budowania kompetentnej kadry dydaktycznej opiera się na zatrudnianiu nauczycieli, dla których PUZ w Suwałkach stanowi podstawowe miejsce pracy oraz uzupełnianiu kadry o kompetentnych nauczycieli oraz praktyków zatrudnianych na podstawie umów cywilno-prawnych. Zasady planowania zajęć dydaktycznych na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych opierają się na założeniu powierzania prowadzenia wykładów nauczycielom z co najmniej stopniem naukowym doktora, w przypadku odstępstwa od tej reguły wymagana jest zgoda władz Wydziału na powierzenie prowadzenia wykładów osobie z tytułem magistra, przy jednoczesnym założeniu posiadania kompetencji praktycznych/zawodowych w tematyce prowadzonych zajęć. Ponadto wymagana jest zgodność tematyki dorobku naukowego i/lub zawodowego nauczyciela z efektami uczenia się i treściami kształcenia dla prowadzonego przedmiotu. Pensum nauczycieli akademickich w roku 2023/2024 wynosi 120 do 150 godzin w przypadku ½ etatu oraz 300-360 godzin w przypadku całego etatu. Nauczyciele kierunku są zatrudnieni na etacie dydaktycznym lub w ramach umowy cywilno-prawnej.

Wszyscy nauczyciele prowadzących zajęcia, niezależnie od formy ich zatrudnienia, są oceniani przez studentów po zakończeniu każdego semestru (ocena przynajmniej raz w roku). Ankiety są wypełniane w formie papierowej lub elektronicznej za pośrednictwem platformy Wirtualna Uczelnia (Zarządzenie nr 78/2022 Rektora PUZ w Suwałkach). Ankiety są anonimowe. Pytania zawarte w ankiecie obejmują wszystkie istotne aspekty dotyczące zarówno formy, zasad weryfikacji efektów uczenia się, komunikatywności i obiektywności nauczyciela, sposobu przekazywania wiedzy oraz zachowania nauczyciela w kontakcie ze studentami, m. in. życzliwości, otwartości. Ponadto system oceny umożliwia ocenę trafności samych treści dydaktycznych przedmiotu. Wyniki ankiet są elementem sprawozdania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zamieszczone przykładowe ankiety studentów oceniają wszystkich nauczycieli na najwyższą ocenę: 5.0. Jak wynika z rozmów ze studentami brak anonimowości, który wynika nie ze złych założeń ankietyzacji, ale z niewielkiej obecnie liczby studentów na kierunku (4 osoby), bardzo przeszkadza w obiektywnym dokonywaniu i urealnieniu oceny nauczycieli. Tym samym rezultaty ankietyzacji nie przekładają się na możliwość

korygowania form i metod prowadzenia zajęć oraz treści dydaktycznych, jak również na dobór nauczycieli.

Hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzone są przez Władze Wydziału lub pracowników upoważnionych przez Dziekana, stosownie do treści kształcenia hospitowanego przedmiotu. Hospitacja nauczyciela odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata, jest ona zapowiedziana lub niezapowiedziana. Arkusz hospitacyjny zawiera właściwe kryteria oceny, m in.: zgodność tematyki zajęć z programem studiów, merytoryczny poziom przekazywanych informacji, stopień przygotowania nauczyciela do zajęć, umiejętność przekazywania wiedzy, metody dydaktyczne i formy pracy ze studentami, wykorzystanie technik audiowizualnych, metody aktywizacji studentów, opinia studentów uzyskana bez obecności prowadzącego, i in. Prowadzona jest również kontrola zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Władze Wydziału dołączane są do grup na platformie MS Teams i mają możliwość sprawdzenia czy zajęcia się odbyły, ile trwały i kto był na nich obecny. Wyniki hospitacji są zróżnicowane dla poszczególnych przedmiotów i osób prowadzących, co pozwala wnioskować o poprawności funkcjonowania tej formy oceny pracy nauczycieli.

Nauczyciele akademicy są poddawani ocenie okresowej, w arkuszu oceny uwzględniana jest działalność dydaktyczna, naukowa oraz organizacyjna. Działalność dydaktyczna jest oceniana m in. na podstawie prowadzonych prac dyplomowych, wykonanych recenzji prac, udziału w komisjach dyplomowych, opracowania materiałów dydaktycznych i programów kształcenia, autorstwa skryptów, podręczników, materiałów do zajęć. Działalność naukowa obejmuje punkty uzyskane za publikacje z afiliacją PUZ w Suwałkach, recenzje w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, recenzje publikacji naukowych i projektów badawczych. Działalność organizacyjna jest oceniana na podstawie pełnionych funkcji, udziału w organach kolegialnych Uczelni, udziału w organizowaniu konferencji itp. Ostatnia ocena została przeprowadzona w 2021 roku, obejmowała wszystkich nauczycieli akademickich Wydziału Politechnicznego PUZ w Suwałkach. Wszyscy nauczyciele ocenianego kierunku uzyskali pozytywną ocenę.

Formy wspierania i motywowania kadry dydaktycznej do rozwoju naukowego i zawodowego obejmują m in. dofinansowania konferencji naukowych, publikacji artykułów naukowych, wyjazdów szkoleniowych, m. in. w ramach programu Erasmus+ i projektów unijnych. W ostatnich kilku latach 5 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych brało udział w programach podnoszących kompetencje dydaktyczne, były to szkolenia w ramach projektu "Zintegrowany Program Uczelni II na rzecz Rozwoju Regionalnego" pt.: Metody aktywne w pracy wykładowcy akademickiego (program odbywał się w latach 2021-2023) oraz szkolenie „Wykorzystanie funkcjonalności platformy edukacyjnej wspierającej ON” w ramach projektu „Dostępna PWSZ w Suwałkach”(2023 rok). Na Uczelni funkcjonuje również system wsparcia nauczycieli definiujący sposoby rozwiązywania konfliktów oraz sposoby reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia zasad funkcjonowania. Obejmują to następujące akty prawne: Kodeks etyki pracowników (Zarządzenie Nr 59/2022 Rektora PUZ w Suwałkach), Procedura antymobbingowa (Zarządzenie Nr 32/2022 Rektora PUZ w Suwałkach), w ramach procedury powołano ponadto: Komisję Dyscyplinarną (Uchwała Senatu PWSZ w Suwałkach Nr 26/2020), Rzecznika Akademickiego (Zarządzenie Nr 108/2020 Rektora PWSZ w Suwałkach) oraz Rzecznika Dyscyplinarnego (Zarządzenie Nr 83/2021 Rektora PUZ w Suwałkach).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kadra naukowa realizująca proces dydaktyczny nie kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych legitymuje się znacznym i aktualnym dorobkiem naukowo-dydaktycznym oraz doświadczeniem zawodowym, w większości przypadków zgodnym z efektami uczenia się dla poszczególnych zajęć dydaktycznych. Jednak większość zajęć prowadzonych jest przez bardzo wąskie grono nauczycieli, co nie sprzyja właściwemu nabywaniu kompetencji przez studentów. Ponadto w wielu przypadkach dorobek naukowy nauczycieli nie odnosi się do wszystkich prowadzonych zajęć, pomimo iż tytuł i stopnie naukowe uzyskane są w dyscyplinach, którym przyporządkowany jest kierunek. Pomimo znacznego zaangażowania kadry w proces dydaktyczny, taki dobór nauczycieli nie sprzyja pełnemu nabywaniu zarówno wiedzy, jak i umiejętności praktycznych. Odnosi się to do wszystkich dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek oraz do realizacji zajęć umożliwiających zdobycie kompetencji inżynierskich. Dobór nauczycieli do prowadzenia określonych zajęć dydaktycznych nie zawsze dokonywany jest w oparciu o kryterium zgodności dorobku naukowego, a także posiadanego doświadczenia dydaktycznego oraz praktycznego z nauczaną tematyką. Nauczyciele akademicki kierunku są przygotowani do realizacji programu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na kierunku prowadzone są regularne oceny studenckie oraz oceny okresowe dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego nauczycieli akademickich. Polityka kadrowa Uczelni sprzyja rozwojowi kadry, podnoszeniu ich kwalifikacji naukowych i rozwijaniu kompetencji dydaktycznych. Polityka kadrowa obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się poszerzenie kadry dydaktycznej na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych o nauczycieli akademickich, w tym zarówno z zakresu rolnictwa i ogrodnictwa, jak i przetwórstwa żywności. Poszerzenie grona nauczycieli akademickich dotyczyć powinno zajęć związanych z produkcją rolniczą, projektowaniem przetwórci rolniczych, z przetwórstwem surowców rolniczych, w tym szczególnie surowców pochodzenia roślinnego oraz zajęć umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Państwowa Uczelnia Zawodowa w Suwałkach mieści się w kompleksie budynków przy ulicy Noniewicza 10. Uczelnia dysponuje 45 salami wykładowymi, ćwiczeniowymi oraz pracowniami specjalistycznymi mogącymi pomieścić około 2000 studentów. Największa sala wykładowa posiada 310 miejsc. Uczelnia posiada 7 sal komputerowych z 110 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w oprogramowanie do projektowania: Solidworks i Autocad (możliwość pracy podczas zajęć oraz użytkowania w ramach pracy własnej), oprogramowanie statystyczne Gretl i WAPRO Gang, SAS (Statistical Analysis System), oprogramowanie FluidSIM 5 E, FluidSIM 5 P, MOLP OfficeProPlus 2019 SGNL OLP NL Acdmc 79P – 05717, SolidEdge, STEP 7 Software for Training (1 użytkownik), STEP 7 Trainer Package, sprzęt do kształcenia w wirtualnej rzeczywistości. Studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z sieci Internet, sieć WiFi obejmuje swym zasięgiem około 80% Uczelni – obecnie są trzy sieci WiFi: Eduroam, PUZ-WIFI-2 oraz sieć gościnnie PUZ-GUEST. Sieć przewodowa LAN jest podzielona na kilka stref: pracownie komputerowe (każda ma swoją strefę tzw. VLAN), biblioteczną i administracyjną. Wyposażenie sal wykładowych oraz pracowni komputerowych nie budzi wątpliwości i umożliwia właściwe prowadzenie wykładów oraz zajęć z technik komputerowych, zajęć statystycznych, programowania, projektowania. Studenci mogą korzystać poza godzinami zajęć dydaktycznych z pracowni komputerowych i specjalistycznego oprogramowania.

Pracownie specjalistyczne obejmują m. in.: pracownię produkcji roślinnej, laboratorium chemii, laboratorium chemii spożywczej, laboratorium analizy żywności, laboratorium biologii, laboratorium fizyki i nauki o materiałach, laboratorium techniki rolniczej, warsztat. W ramach porozumienia z Zespołem Szkół Technicznych w Suwałkach, studenci Wydziału Politechnicznego, w tym ocenianego kierunku, korzystają także z pracowni technik wytwarzania mieszczącej się w budynku Centrum Kształcenia Zawodowego przy ul. Sejneńskiej 33a. Studenci mogą korzystać ze specjalistycznych laboratoriów w ramach pracy własnej w celu realizacji badań w ramach prac dyplomowych oraz projektów. Realizują badania pod opieką promotora lub pracownika naukowo - dydaktycznego lub innego wykładowcy w dogodnym dla siebie czasie.

Dostosowanie infrastruktury Uczelni do potrzeb kształcenia praktycznego jest jednym z celów strategicznych PUZ W Suwałkach (Załącznik do Uchwały nr 33/20 Senatu PWSZ w Suwałkach z dnia 18.12.2020). W 2006 r. Uczelnia uzyskała dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: Regionalna Infrastruktura Społeczna Poddziałanie 1.3.1. Regionalna Infrastruktura Edukacyjna, na realizację projektów „Wyposażenie laboratoriów przedmiotowych dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach” oraz „Wyposażenie laboratoriów przedmiotowych na kierunek budownictwo dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Suwałkach” (obecne Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach). Głównym celem projektów było wyposażenie laboratoriów przedmiotowych, m. in. z chemii, biologii mikrobiologii, agrofizyki, botaniki, chemii rolnej, co ma bezpośredni związek z wyposażeniem sal przewidzianych do prowadzenia zajęć na ocenianym kierunku, w tym z umożliwieniem praktycznej nauki zawodu. Wyposażenie laboratoriów przedmiotowych opisane w raporcie samooceny oraz ocenione podczas wizytacji pozwala na wniosek, że są one właściwie przygotowane do zajęć na ocenianym kierunku. Dla przykładu laboratorium chemii spożywczej posiada następujące wyposażenie: system do analizy zawartości białka i azotu metodą

Kjeldahla, system do analizy zawartości tłuszczu z automatycznym uniwersalnym ekstraktorem Soxhleta oraz jednostką do hydrolizy tłuszczu, system badania bliską podczerwienią Spektrometr NIRFlex Solids N-500, automatyczny kalorymetr 6420 CLEF typu Isoperibol, liofilizator laboratoryjny serii Beta LD plus, spektrofotometr UV2601 z oprogramowaniem komputerowym, aparat do miareczkowania TitroLine 7000, homogenizator laboratoryjny B-400, refraktometr model J47, chromatograf gazowy z detektorami FID i ECD, wagi precyzyjne (możliwość prowadzenia badań z zakresu wartości odżywczych produktów spożywczych, oznaczania zawartości: białka, tłuszczu, kwasów tłuszczowych, soli, węglowodanów, cukrów, błonnika, wartości kalorycznej oraz wody i popiołu oraz podstawowe parametry składu pasz). Również laboratoria technologiczne, w których odbywają się zajęcia m. in. z *ogólnej technologii żywności, przetwórstwa surowców rolniczych, bezpieczeństwa i oceny jakości surowców rolniczych*, są właściwie wyposażone, znajduje się w nich wiele nowoczesnych sprzętów i urządzeń umożliwiających prowadzenie zajęć z zakresu przetwórstwa spożywczego, a także ocenę i analizę surowców oraz produktów spożywczych. Są to m. in. wypiekacz chleba, mięsiarka, urządzenie do produkcji jogurtu, maszynki do mięsa z przystawkami do nadziewania w jelita i osłonki sztuczne, szynkownik, blendery, homogenizator, sterylizator laboratoryjny, kuchenki elektryczne, kuchenka mikrofalowa, piekarnik, łaźnie wodne, pakowaczka próżniowa, pakowaczka do pakowania w atmosferze modyfikowanej, naczynia kuchenne (garnki, patelnie, miski, sita, formy do pieczenia), przybory kuchenne, wagi, termometry, laktodensymetr, aerometry, młynki laboratoryjne, wirówka laboratoryjna, suszarki laboratoryjne, cieplarki laboratoryjne.

Na Uczelni funkcjonują jednostki międzywydziałowe: Studium Języków Obcych, Wychowania Fizycznego i Sportu, koordynujące prowadzenie zajęć w ramach lektoratów oraz zajęć z *wychowania fizycznego*. Jednostka Wychowania fizycznego i Sportu koordynuje działania z zakresu kształtowania kultury fizycznej studentów oraz przeprowadza zajęcia z wychowania fizycznego.

Baza dydaktyczna uczelni dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością, zastosowane rozwiązania i udogodnienia to m. in. podjazdy dla wózków inwalidzkich, winda umożliwiająca transport osób z niepełnosprawnością oraz dwie windy umożliwiające poruszanie się podczas realizacji zajęć, wydzielone toalety dla osób z niepełnosprawnością, parking z miejscami do parkowania dla osób z niepełnosprawnością. Aula, dziekanaty, rektorat oraz dział nauczania i spraw studenckich dodatkowo wyposażony jest w pętlę indukcyjną wspomagającą słyszenie osób niedosłyszących. W czytelni znajduje się stanowisko komputerowe dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością (niedowidzących i niedosłyszących). Ponadto PUZ w Suwałkach zgodnie z umową o dofinansowanie projektu nr POWR.03.05.00-00-A036/20-00 realizuje projekt pn. „Dostępna PWSZ w Suwałkach”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. W ramach realizacji projektu prowadzone są działania związane z dostosowaniem infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Zasoby biblioteczne PUZ w Suwałkach zostały szeroko opisane w raporcie samooceny, aspekt ten zweryfikowano również podczas wizytacji. Biblioteka istnieje od 2005 roku. Oprócz funkcji biblioteki ogólnouczelnianej, pełni funkcję ogólnodostępnej biblioteki publicznej dla mieszkańców miasta i regionu. Infrastruktura biblioteki jest właściwie dostosowana do potrzeb studentów Uczelni: powierzchnia 804 m², czytelnia z 42 miejscami do udostępniania precyzyjnego, wypożyczalnia, 6 stanowisk komputerowych, strefa relaksu i czytelnia z wolnym dostępem do zasobów. Ponadto wyposażenie obejmuje: biurko z regulowaną wysokością, które dopasowuje wysokość blatu do indywidualnych potrzeb użytkownika, np. do wózka inwalidzkiego, krzesło profilaktyczno-

rehabilitacyjne (z atestem medycznym) z możliwością regulacji fotela praktycznie we wszystkich płaszczyznach; stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu wyposażone w następujące urządzenia i oprogramowanie, program udźwiękwiający tekst Dolphin Screen Reader (polskojęzyczny syntezytor mowy), który osobom niedowidzącym i niewidomym umożliwia pełne korzystanie ze zbiorów cyfrowych i zasobów Internetu, odczytując całą zawartość ekranu; oprogramowanie dla słabowidzących Dolphin SuperNova, cztery typy klawiatur: klawiaturę dźwiękową Dolphin, kompatybilną z powyższym programem, klawiaturę dla osób słabowidzących, klawiaturę nakładkową IntelliKeys USB posiadającą sześć rodzajów nakładek, pozwalających korzystać z komputera osobom z różnymi niepełnosprawnościami, słuchawki, specjalistyczne myszy, skanery, powiększacz tekstów, system wspomaganie słuchu zwany pętlą indukcyjną, umożliwiający osobie niedosłyszącej odbiór nieskazitelnie czystego i wyraźnego dźwięku, wypożyczalnię audiobooków (1 744 tytuły), ze stanowiskiem do odsłuchiwania.

Zasoby biblioteczne obejmują zasoby tradycyjne - dostosowane są do potrzeb dydaktycznych Uczelni, zgodne z kierunkami kształcenia, których zadaniem jest wspomaganie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zasoby biblioteki obejmują 83 842 jednostki ewidencyjne, około 14 640 woluminów dedykowanych jest osobom studiującym na ocenianym kierunku Czasopisma i zeszyty naukowe dostępne są zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Obecnie w wersji papierowej udostępnianych jest 91 tytułów, w tym 72 tytuły w prenumeracie, 19 czasopism to czasopisma bezpłatne. Wśród czasopism są m. in.: *Chłodnictwo*, *Przegląd Hodowlany*, *Przegląd Mleczarski*, *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, *Przemysł Spożywczy* oraz dostęp do czasopism *Nature*, *Science*.

Zbiory biblioteczne zawierają literaturę niezbędną dla osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, dotyczy to zarówno uprawy roślin, hodowli zwierząt, żywienia zwierząt, przetwórstwa surowców rolniczych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, inżynierii przemysłu spożywczego, żywienia człowieka. Kluczowa literatura dla poszczególnych zagadnień tematycznych związanych z produkcją i przetwórstwem surowców rolniczych jest dostępna w bibliotece. Natomiast należy zweryfikować dostępność w bibliotece niektórych pozycji literatury zawartej w sylabusach.

Studenci oraz pracownicy Uczelni, za pośrednictwem wypożyczalni międzybibliotecznej, mają zapewniony szeroki dostęp do księgozbiorów innych bibliotek naukowych. Wypożyczalnia międzybiblioteczna pośredniczy w sprowadzaniu materiałów bibliotecznych w oryginale – książek oraz w postaci kserokopii lub plików komputerowych - artykułów z czasopism i niewielkich fragmentów wydawnictw zwartych. Czytelnicy mają możliwość składania zamówień na wypożyczenia międzybiblioteczne drogą elektroniczną (formularz dostępny na stronie internetowej biblioteki).

Wyposażenie i funkcjonowanie biblioteki na PUZ w Suwałkach może stanowić wzorzec funkcjonowania i zaangażowania biblioteki w proces dydaktyczny oraz ogólny rozwój młodzieży akademickiej i całej społeczności otoczenia Uczelni. Związane jest to z aktywnym uczestnictwem biblioteki w całym procesie kształcenia oraz realizacji różnych form szkoleń/warsztatów nie tylko dla studentów, ale również dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Studenci pierwszego roku kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych w październiku, tuż po rozpoczęciu studiów, uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu bibliotecznym, które kończy się wpisem do protokołu. Szkolenie obejmuje nie tylko zasady funkcjonowania biblioteki, ale także zasady wyszukiwania literatury, umiejętności obsługi multiwyszukiwarki, indywidualnego konta czytelniczego, a także poruszania się i wyszukiwania w bazach poza multiwyszukiwarką.

Ponadto na VI i VII semestrze studiów studenci ocenianego kierunku uczestniczą w cyklu 4 szkoleń kierowanych do seminarzystów, m. in. dotyczących zasad wyszukiwania literatury do pracy dyplomowej. Omawiana jest również kwestia praw autorskich, zasad cytowania i powoływania. Studenci uczestniczący w szkoleniu mają możliwość indywidualnych konsultacji w zakresie całościowej obsługi systemu oraz przygotowania kompletnej dokumentacji, potrzebnej w procesie dyplomowania. Ponadto biblioteka przystąpiła do projektu Biblioteki Narodowej – ACADEMICA – Cyfrowej Wypożyczalni PUBLIKACJI Naukowych, dzięki czemu, wypożyczenia tradycyjne zostały zastąpione możliwością wypożyczenia publikacji w postaci cyfrowej, co znacząco przyspiesza dostęp do poszukiwanych materiałów. Cyfrowa Wypożyczalnia, oparta na zbiorach Biblioteki Narodowej, dostępna jest z dedykowanego terminala w bibliotece.

Na Uczelni dokonywany jest spis z natury posiadanej infrastruktury dydaktycznej oraz coroczne sprawdzenie stanu posiadania w oparciu o wydruki ewidencji środków trwałych. Nadzór nad urządzeniami i sprzętem laboratoryjnym sprawują specjaliści naukowo-techniczni, będący pracownikami Wydziału Politechnicznego. Aparatura wymagająca naprawy lub serwisowania po zgłoszeniu przez pracowników laboratorium lub nauczycieli akademickich do władz Wydziału jest niezwłocznie naprawiana. Co roku nauczyciele akademicy mają możliwość zgłaszania do planu budżetowego potrzeb dotyczących zakupu sprzętu, szkła laboratoryjnego, odczynników chemicznych itp. Za bieżące funkcjonowanie i potrzeby laboratoriów, a także rozwój ich wyposażenia odpowiadają pracownicy naukowo-techniczni. Ponadto prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury, w tym z udziałem studentów. Ocena bazy dydaktycznej i laboratoryjnej zawarta jest w ankietach oceny jakości pracy jednostek organizacyjnych administracji Uczelni (wypełniają nauczyciele) oraz oceny jakości pracy jednostek organizacyjnych administracji oraz wsparcia studentów w procesie uczenia się (wypełniają studenci). Z ankiet wynika, że zarówno nauczyciele, jak i studenci wysoko oceniają bazę dydaktyczną i laboratoryjną. Wszelkie uwagi zgłaszane w procesie ankietyzacji są uwzględniane we wspomnianych powyżej działaniach.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nowoczesna baza sprzętowo-laboratoryjna Uczelni zapewnia osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, w tym w aspekcie praktycznym. Dostosowanie infrastruktury Uczelni do potrzeb kształcenia praktycznego jest jednym z celów strategicznych PUZ W Suwałkach (Załącznik do Uchwały nr 33/20 Senatu PWSZ w Suwałkach z dnia 18.12.2020). Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych jest dostosowana do potrzeb kształcenia na kierunku. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów technologicznych i specjalistycznych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań związanych z realizacją prac dyplomowych oraz realizacji

projektów. Zapewniona jest także zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Nowoczesne wyposażenie laboratoriów badawczych Wydziału umożliwi nauczycielom akademickim prowadzenie zajęć dydaktycznych na wysokim poziomie. Zasoby biblioteczne obejmują w znacznej większości piśmiennictwo zalecane w sylabusach, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej. Funkcjonowanie biblioteki w istotny sposób wspomaga proces kształcenia studentów. Podsumowując można stwierdzić, że liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Należy podkreślić, że budynki są przystosowane do potrzeb studentów z dysfunkcjami ruchu (windy, podjazdy), a biblioteka także dla osób niedowidzących. Uczelnia uzyskała dofinansowanie ze środków UE na wyposażenie laboratoriów przedmiotowych oraz realizuje projekt związany z dostosowaniem infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W ramach ocenianego kierunku prowadzi się okresowe przeglądy infrastruktury, w tym z udziałem studentów, które stanowią podstawę do dalszych prac związanych z modernizacją i unowocześnianiem posiadanych zasobów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Wyposażenie oraz sposób funkcjonowania biblioteki, jej udział w całym procesie dydaktycznym i istotne wspomaganie tego procesu, w tym pracy nauczycieli, szczególnie opiekunów prac dyplomowych. Istotne jest również zaangażowanie biblioteki w realizację zajęć dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, co jest elementem promocji Uczelni i funkcjonujących kierunków studiów.

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia, w tym Wydział Politechniczny zajmujący się kierunkiem produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, aktywnie współpracuje z różnorodnymi instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, aby zapewnić zgodność programu studiów z dyscyplinami, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy. Współpraca ta obejmuje m.in. lokalne przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, instytucje doradcze oraz firmy regionalne i zagraniczne. Do kluczowych partnerów należą: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (wspólne projekty i praktyki zawodowe, zajęcia praktyczne oraz nowoczesne technologie w przetwórstwie surowców rolnych), Firma Agro-Doradztwo Robert Szczęsny (doradztwo rolnicze w zakresie pozyskania dotacji z funduszy UE i programów rolno-środowiskowych), Animex Foods Sp. z o.o. S.K.A., Piekarnia s.c. Zakład Przetwórstwa Mięsnego Dyczewscy (praktyki zawodowe, badania, procesy produkcji oraz degustacja wyrobów), Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Park Naukowo-Technologiczny

Polska – Wschód w Suwałkach (innowacje, rozwój technologiczny, wizyty studyjne, warsztaty), lokalne piekarnie i zakłady przetwórstwa spożywczego takie jak Piekarnia "RAPIEK", Zakład Piekarniczy Jacek Pogorzelski, British American Tobacco, Młynex Dobkowscy.

Dzięki tej współpracy studenci zdobywają aktualne i przyszłościowe kompetencje niezbędne na rynku pracy, porównując teoretyczną wiedzę z praktycznymi doświadczeniami w rzeczywistych warunkach pracy. Formy współpracy obejmują:

Praktyki zawodowe i staże – Studenci realizują praktyki zawodowe w lokalnych przedsiębiorstwach, zdobywając praktyczne umiejętności i doświadczenia zawodowe. Przykłady obejmują praktyki w gospodarstwach rolnych oraz firmach przetwórstwa rolno-spożywczego.

Wizyty studyjne – Organizowane są wyjazdy do firm i instytucji, gdzie studenci mogą zapoznać się z nowoczesnymi technologiami i metodami pracy. Przykładem są wizyty w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, gdzie studenci poznają procesy technologiczne przetwarzania surowców rolnych.

Realizacja prac dyplomowych i etapowych – Studenci mają możliwość realizacji prac dyplomowych we współpracy z firmami, co zwiększa ich zaangażowanie i praktyczne zrozumienie tematu. Przykładem są prace realizowane we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami przetwórstwa mięsnego i mleczarskiego.

Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć – Zapraszani są praktycy z branży, którzy prowadzą zajęcia i wykłady, dzieląc się swoim doświadczeniem zawodowym z studentami. Przykładem są wykłady i warsztaty prowadzone przez specjalistów z firm technologicznych i przetwórstwa spożywczego.

Analiza potrzeb rynku pracy i losów absolwentów – Regularnie przeprowadzane są badania ankietowe oraz analizy rynku pracy, aby dostosować program studiów do aktualnych potrzeb rynku. Przykładem są badania przeprowadzone przez Biuro Karier dotyczące zgodności zatrudnienia absolwentów z profilem wykształcenia.

Inicjatywy edukacyjne i promocyjne – Uczelnia angażuje się w różnorodne wydarzenia, takie jak Dzień Inżyniera, lekcje dla młodzieży szkół średnich, Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki, Święto Książki i Czytelnictwa oraz Uniwersytet Dziecięcy, gdzie dzieci i młodzież uczestniczą w pokazach i zajęciach prowadzonych przez wykładowców i studentów Wydziału Politechnicznego.

W skład Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia rozwija również nowe formy współpracy, aby lepiej odpowiadać na potrzeby rynku pracy, w tym porozumienia z firmami technologicznymi i rolniczymi.

Według dostępnej dokumentacji przeprowadzane są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, aby ocenić skuteczność form współpracy oraz wpływ jej rezultatów na program studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia ocenianego kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się przeprowadzanie przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji a w taki sposób, aby wyniki tych przeglądów były wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Ocena stopnia umiędzynarodowienia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych odnosi się do kilku aspektów, pierwszym z nich jest uczestnictwo pracowników i studentów w programie Erasmus+. Działania w ramach programu Erasmus+ są to głównie indywidualne wyjazdy szkoleniowe lub dydaktyczne pracowników. Studenci mogą natomiast korzystać z wyjazdów do uczelni partnerskich oraz na praktyki zawodowe do krajów będących uczestnikami programu. PUZ w Suwałkach obecnie współpracuje w ramach programu Erasmus+ z 14 uczelniami partnerskimi z 7 krajów, są to: Alytaus College, Mariampole College, Technical University of Kosice, Iniversidad de Granada, Instituto Politecnico de Braganca, Kilis Aralik University, Kirikkale University, Gediz University, Estonian Academy of Security, University of Zilina, Slovac University of Agricululture in Nitra, International School of Management ISM Slovakia in Preslov, Adiyaman University, Technological Educational Institute of Ionian Islands. Wizyty w uczelniach partnerskich kadry dydaktycznej realizowane są w celu zapoznania z ofertą dydaktyczną uczelni, wymiany doświadczeń dydaktycznych z wykładowcami zagranicznymi, co może przyczyniać się do wprowadzania innowacji dydaktycznych oraz zwiększenia różnorodności metod nauczania. Wizyty umożliwiają również nawiązywanie kontaktów naukowych i wspomaganie rozwoju osobistego. Uczestnictwo w programie Erasmus+ wpływa na stopień doskonalenia programów nauczania, monitorowanie zmian w procesie edukacji czy wdrażanie nowoczesnych rozwiązań dydaktycznych. Aspekt ten z pewnością przyczynia się do wzrostu kompetencji pracowników. W latach 2018-2022 dwie nauczycielki kierunku uczestniczyły w programie Erasmus+. Obejmowało to łącznie 4 wyjazdy szkoleniowe do ośrodków naukowych i szkoleniowych na

Wyspach Kanaryjskich (University Las Palmas), w Portugalii, na Cyprze oraz na Malcie. Ze względu na niewielką liczbę studentów na ocenianym kierunku w ostatnich latach nie odbyły się żadne wyjazdy studentów. Natomiast na Wydziale Politechnicznym odbyła się wizyta naukowca z zagranicznej jednostki (Vilnius Kolegium/Higher Education Institution), osoba wizytująca jest wykładowcą Zakładu Elektroniki i Inżynierii Komputerowej. Wizyta była realizowana w ramach programu ERASMUS+ (Training mobility) i miała miejsce w dniach 25-27 października 2023 r. W ramach wizyty odbył się między innymi wykład skierowany do studentów Wydziału Politechnicznego pt. *Ruch w dwóch wymiarach. Pomiar prądu i napięcia za pomocą zestawu elektronicznych obwodów snapowych*.

Kolejnym aspektem umiędzynarodowienia jest organizacja i realizacja praktyk zagranicznych studentów, dzięki czemu Uczelnia nawiązała kontakty z otoczeniem gospodarczym. Praktyki zagraniczne są realizowane w uczelniach i firmach zagranicznych. Studenci najczęściej uczestniczą w praktykach zagranicznych odbywających się w Hiszpanii, na Litwie i na Słowacji, jednak studenci ocenianego kierunku nie uczestniczyli w ostatnich trzech latach w praktykach zagranicznych

Jednym z aspektów umiędzynarodowienia jest właściwie prowadzona nauka języków obcych. Jako cel nauczania języków obcych na PUZ w Suwałkach przyjmuje się osiągnięcie biegłości językowej na poziomie B2 (język angielski, wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego). Kształcenie w zakresie nauki języka obejmuje głównie naukę języka angielskiego, w mniejszym stopniu rosyjskiego i niemieckiego. Sylabusy lektoratów zakładają uzyskanie poziomu B2 lub B2+. Kształcenie językowe obejmuje również naukę języka zawodowego. Nauka języka na ocenianym kierunku rozpoczyna się od I semestru i trwa do semestru IV, obejmuje 30 godzin na każdym semestrze, łącznie 120 godzin. Weryfikacja kompetencji językowych odbywa się na podstawie egzaminu końcowego z języka obcego. Istnieje możliwość zdawania egzaminu końcowego w formie egzaminu międzynarodowego, co umożliwi uzyskanie certyfikatu ETS Global. Lektorzy języków obcych PUZ w Suwałkach są certyfikowanymi egzaminatorami ETS Global. Studenci chcący uczestniczyć w różnych formach wymiany międzynarodowej są zobligowani do przystąpienia do testu określającego kompetencje językowe.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z celów operacyjnych strategii rozwoju Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach na lata 2021-2024 (załącznik do Uchwały nr 33/20 Senatu PWSZ w Suwałkach z dnia 18.12.2020). Umiędzynarodowienie kształcenia podlega ocenom Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, którego częścią jest Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych. Zespół każdego roku sporządza sprawozdanie z oceny jakości kształcenia. Aktywność międzynarodowa nauczycieli i studentów jest elementem tego sprawozdania, w ocenie biorą udział również studenci. Wyniki ocen są przekazywane do Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, raporty zespołu uczelnianego są publikowane na stronie Uczelni. W ramach przeprowadzanej oceny umiędzynarodowienia oceniana jest m. in. aktywność koordynatora programu Erasmus+. Nie udostępniono wyników ankiet oceniających aktywność międzynarodową

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Państwowa Uczelnia Zawodowa w Suwałkach oraz Wydział Politechniczny stwarzają warunki do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z celów operacyjnych strategii rozwoju Uczelni na lata 2021-2024. Odbywa się to m. in. poprzez realizację programu Erasmus+, co pozwala partycypować w projektach mobilności studentów i kadry. PUZ w Suwałkach współpracuje obecnie w ramach programu Erasmus+ z 14 uczelniami partnerskimi z 7 krajów. Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku uczestniczą w programie Erasmus+, jednak studenci, ze względu na niewielką ich liczbę nie partycypowali w programie. Ponadto na Wydziale organizowane są seminaria z udziałem wykładowców zagranicznych. Istotnym aspektem umiędzynarodowienia ocenianego kierunku jest właściwie prowadzona nauka języków obcych, przygotowująca studentów do wymiany międzynarodowej. Studenci chcący uczestniczyć w różnych formach wymiany międzynarodowej są zobligowani do przystąpienia do testu określającego kompetencje językowe. Polityka Wydziału zmierza do poprawy umiędzynarodowienia procesu kształcenia, jest ono elementem sprawozdania z jakości kształcenia i podlega monitorowaniu przez Zespół ds. Jakości Kształcenia na ocenianym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwiększenie udziału studentów kierunku oraz nauczycieli kształcących na kierunku w programach związanych z umiędzynarodowieniem, w tym w programie Erasmus+.

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studentom kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych oferowane są pewne formy wsparcia w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia w szczególności przywiązuje uwagę do działania Biura Karier, które powinno wspierać studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednak oferty przedstawiane przez biuro, w niepełnym wymiarze spełniają oczekiwania studentów poprzez małe powiązanie z ocenianym kierunkiem.

Formą wsparcia studentów w zakresie działalności naukowej jest Inżynierskie Koło Naukowe, które jest adresowane do studentów wszystkich kierunków na Wydziale Politechnicznym. Jednakże, nie funkcjonuje żadne Koło Naukowe przeznaczone do studentów ocenianego kierunku, a także nie biorą oni czynnego udziału w pracach Koła Inżynierskiego.

Na Uczelni istnieje możliwość skorzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów oraz Indywidualnego Toku Studiów, zasady oraz kryteria obu tych możliwości opisane są w Regulaminie Studiów. Studenci mogą ubiegać się o wszystkie stypendia regulowane przepisami zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz na podstawie regulaminu świadczeń dla studentów tj. zapomogi,

stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium socjalne oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów. Kryteria przyznawania świadczeń są przejrzyste i zawarte na stronie internetowej. Przedstawiciele studentów zasiadają w komisjach stypendialnych.

Studenci mają możliwość wzięcia udziału w konkursie na najlepszą pracę dyplomową organizowaną przez Urząd Miasta Suwałki, jeżeli dana praca dotyczy tego miasta.

Uczelnia wykazuje możliwość podjęcia aktywności sportowych poprzez Uczelniany Klub AZS, lecz przez niewielką promocję studenci kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych mają ograniczoną wiedzę o istnieniu klubu sportowego.

Samorząd Studentów ma zapewnione wsparcie merytoryczne. Dysponuje także infrastrukturą na terenie kampusu. Samorząd współpracuje z władzami Wydziału w zakresie powoływania studentów do uczelnianych gremiów oraz tworzenia oraz dokonywania zmian w programach studiów. W kwestiach finansowania przedstawiciele samorządu nie mają określonego budżetu ani wiedzy jakimi środkami mogą dysponować, co może hamować planowanie wydarzeń i inne działania organizacji.

W przypadku studentów z niepełnosprawnościami oraz ich indywidualnych potrzeb, Uczelnia zapewnia alternatywne sposoby zaliczenia przedmiotów/egzaminów lub wsparcie osób trzecich w postaci tłumacza języka migowego, lektorów, stenotypistów czy asystentów laboratoryjnych u osób z niepełnosprawnością rąk. Infrastruktura sal dydaktycznych oraz biblioteki jest dostosowana do osób z niepełnosprawnością oraz są one wyposażone w sprzęt zapewniający równą dostępność do procesu kształcenia wszystkim studentom.

Studenci mają możliwość składania skarg i wniosków w formie ustnej. Najczęściej zgłaszają się do Prodziekana Wydziału, która jest również opiekunem kierunku. Na uczelni nie ma przeznaczonych form do anonimowego składania skarg lub wniosków np. skrzynki spraw w dziekanatach. Na pierwszym roku studiów Samorząd Studentów wraz z Prodziekanem Wydziału prowadzi szkolenie z Praw i Obowiązków Studenta, podczas którego przekazywane są także informacje w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. W każdym semestrze studenci otrzymują informacje na temat terminów konsultacji z nauczycielami akademickimi na pierwszych zajęciach z danym nauczycielem oraz na tablicy ogłoszeń w dziekanacie. Konsultacje te prowadzone są stacjonarnie na uczelni lub przez platformę MS Teams. Istnieje też możliwość umówienia się na indywidualne konsultacje z wykładowcami drogą mailową poza wyznaczonymi terminami.

PUZ w Suwałkach promuje projekt Parlamentu Studentów RP "Strefa Komfortu", w którym studenci mogą otrzymać pomoc psychologiczną. W przypadku doświadczenia aktów przemocy, dyskryminacji bądź nierównego traktowania studenci mogą zgłosić się do Rzecznika Akademickiego lub Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Na wsparcie Uczelni mogą liczyć studenci zagraniczni. Oferuje się im wsparcie materialne, a także płatne kursy języka polskiego.

Świetną inicjatywą Uczelni jest pokój dla matek oraz "świetlica" dla dzieci studentów, gdyż wielu z nich studiuje w trybie weekendowo-popołudniowym. Godziny pracy dziekanatów są dostosowane do potrzeb studentów. W tygodniu dziekanat funkcjonuje 4 dni, z czego dwa dni w godzinach 9:00-13:00, a kolejne dwa 11:00-15:00. Dziekanat jest również dostępny dla studentów w soboty w godzinach 10:00-17:00.

Biblioteka PUZ w Suwałkach jest dobrze dostosowana do potrzeb studentów. Znajdują się w niej pokoje do wspólnej oraz samodzielnej nauki z dostępem do Internetu. Przy braku niezbędnej literatury, studenci mają możliwość złożenia internetowego wniosku o jej zakup. W Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach dostępny jest system ankietyzacji, w którym studenci mogą wypełnić ankietę: Ocena jakości pracy jednostek organizacyjnych administracji oraz Ocena

nauczyciela akademickiego. Informacje na temat ankiet studenci otrzymują od opiekunów roku, władz wydziału, pracowników dziekanatu, drogą mailową oraz przez system Wirtualna Uczelnia. Forma ankietyzacji jest przejrzysta, a pytania w niej zawarte są sformułowane w prosty sposób, nieutrudniający jej wypełnienia. Samorząd Studentów nie ma wglądu do podsumowanych wyników ankiet ani nie są one z nimi omawiane. Analizą tych ankiet zajmuje się Rzecznik uczelniany, który przekazuje dane do ewaluacji władzom Wydziału. Studenci mają możliwość nieformalnego składania wniosków i skarg do opiekuna roku (Prodziekana Wydziału).

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi wsparcie studentów w procesie uczenia się, odpowiada na ich indywidualne potrzeby i sytuację społeczną, zapewnia dostęp do narzędzi umożliwiających działalność naukową. Studenci wyróżniający się mają możliwość otrzymania stypendiów. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami jest odpowiednio dostosowywane do potrzeb studentów, ale na Uczelni nie ma dostępu do pomocy psychologicznej. Uczelnia prowadzi działania w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania formom dyskryminacji. Organizacje oraz samorząd studencki otrzymują wsparcie merytoryczne, jednak system ich finansowania wymaga restrukturyzacji. Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest poddawane systematycznej weryfikacji, jednak informacje zebrane nie zostają wykorzystane do działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zmianę sposobu finansowania organizacji studenckich, w tym Samorządu Studentów - powierzenia budżetu na dany rok/lub rok akademicki w celach poprawienia możliwości planowania i zarządzania daną organizacją.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie i dostosowana do potrzeb kandydatów, studentów, absolwentów, pracowników oraz innych interesariuszy. Dostęp do informacji jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami szczególnie wzrokowymi poprzez dostosowanie kontrastu, zwiększenia rozmiaru tekstu oraz odległości między literami. Strona internetowa Uczelni jest tylko w języku polskim, mimo oferowania kształcenia w programie Erasmus+.

Strona internetowa Uczelni zapewnia prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie edukacyjnym i naukowym. Dzięki poszczególnym zakładkom dedykowana jest odpowiednim grupom odbiorców (kandydatom, studentom, interesariuszom zewnętrznym). Jednak zakładki przedstawione na stronie w szczególności do grupy interesariuszy zewnętrznych są niedostępne po próbie otwarcia.

Studenci znajdują informacje związane z tokiem studiów (plany studiów, program studiów i efekty uczelnia się), a także usprawniające codzienne funkcjonowanie na Uczelni (godziny otwarcia dziekanatu, harmonogram sesji, harmonogram obron, informacje o świadczeniach materialnych).

Informacje przedstawiane przez Uczelnię dotyczące prowadzenia kierunku oraz rekrutacji na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych nie zawsze są precyzyjne. Na przykład, w biuletynie informacji publicznej w załączniku do uchwały senatu PUZ w Suwałkach podano, że Uczelnia prowadzić będzie rekrutację na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych na rok 2025/2026, a w ofercie kształcenia na stronie internetowej Uczelni ten kierunek nie jest wymieniony.

Ponadto strona internetowa Uczelni zawiera szereg kluczowych informacji:

- Zasady rekrutacji;
- Aktualny program studiów;
- Harmonogram zajęć;
- Regulamin studiów;
- Zasady zaliczania praktyk zawodowych;
- Działalność Biura Karier;
- Wsparcie osób z niepełnosprawnościami;
- Zasady dyplomowania;
- Dostępność pomocy materialnej;
- Program Erasmus+.

Studenci oraz nauczyciele akademicy mogą wziąć udział w ocenie dostępu do informacji w ankiecie oceny jednostek administracyjnych. Oceniane przez nich kryteria to: dostępność i jakość informacji o studiach; informowanie o programie studiów i jego realizacji; dostępność i jakość informacji potrzebnej do uzyskania pomocy materialnej, systemów informatycznych dostępnych na uczelni; jakości i dostępności informacji na temat pomocy studentom z niepełnosprawnością; strony internetowej w zakresie przydatności, kompletności i aktualności zamieszczanych informacji. Inni interesariusze nie mają zapewnionego systemu oceny dostępu do informacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji, dostosowany do osób z niepełnosprawnościami. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, w tym kandydaci na studia, studenci i pracodawcy mają zapewniony dostęp do informacji o studiach, warunkach przyjęć na studia, kryteriach kwalifikacji kandydatów, programie studiów (w tym efektach uczenia się), opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji i wsparciu w procesie uczenia się. Jednak informacje dotyczące kierunku oraz rekrutacji na oceniany kierunek prezentowane w różnych zakładkach wymagają doprecyzowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się ujednoczenie informacji dotyczących kierunku oraz rekrutacji na oceniany kierunek na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach został wdrożony i jest doskonalony Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia – WSZJK (Uchwała nr 11/2022 Senatu Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach z dnia 10 czerwca 2022 roku). W dokumencie tym określono główne cele systemu, jego strukturę oraz zakres zadań poszczególnych zespołów tworzących system i odpowiedzialność osób pełniących funkcje kierownicze. Nadrzędnym celem systemu jest monitorowanie standardów akademickich, ocena procesu kształcenia, ocena jakości zajęć dydaktycznych, monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów, a także uzyskiwanie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów PUZ w Suwałkach. Działania Uczelni w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia są planowane, wdrażane i doskonalone, zgodnie z misją i strategią rozwoju Uczelni. Nadzór nad Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawuje Rektor Uczelni. WSZJK obejmuje trzy poziomy: uczelniany (Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia - UKJK), wydziałowy (Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia - WKJK) i kierunkowy (Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia dla kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych - ZOJK).

Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz jej przewodniczącego powołuje Rektor Uczelni (Zarządzenie nr 83/2023). W zarządzeniu określono skład komisji oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności jej członków. W skład UKJK wchodzi 18 osób, są to przedstawiciele wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia oraz 4 przedstawiciele studentów. Do zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy, przede wszystkim: opracowywanie i monitorowanie procedur zapewniających jakość kształcenia w Uczelni oraz przekazywanie Wydziałowym Komisjom ds. Jakości Kształcenia rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na wydziałach.

Nadzór merytoryczny i administracyjny nad kierunkiem produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, w tym nad funkcjonowaniem systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie Wydziału Politechnicznego, sprawuje Dziekan, który powołuje Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz jej przewodniczącego. W skład WKJK wchodzi 27 osób: nauczyciele akademicy (13), przedstawiciele studentów (7), przedstawiciele pracodawców (7). Do głównych zadań WKJK należy: wdrażanie opracowanych w Uczelni procedur, analiza wyników oceny jakości kształcenia na kierunkach studiów nadzorowanych przez Wydział Politechniczny oraz analiza wyników oceny sporządzonej przez zewnętrzne instytucje akredytujące.

W celu monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku studiów dziekan Wydziału Politechnicznego powołuje Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia dla kierunku. W skład ZOJK na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, wchodzi 6 osób: trzech przedstawicieli kadry dydaktycznej, dwóch przedstawicieli studentów oraz jeden przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych. Należy z uznaniem podkreślić, że udział studentów we wszystkich zespołach powołanych do oceny i doskonalenia jakości kształcenia na Uczelni wynosi nie mniej niż 20%. Do głównych zadań ZOJK należy: monitorowanie i ocena realizacji i doskonalenia programu studiów, w tym: treści programowych, harmonogramu realizacji programu studiów, form i metod kształcenia (również na odległość), stosowanych sposobów i form weryfikowania osiągnięć studentów oraz uzyskiwania efektów uczenia się, poprawności przypisania punktów ECTS do zajęć, realizacji praktyk zawodowych, a także ocena kompetencji, doświadczenia, kwalifikacji i liczebności kadry prowadzącej kształcenie, analiza ocen nauczycieli akademickich dokonywanych przez studentów, analiza ocen jakości pracy jednostek administracji dokonywanej przez studentów oraz nauczycieli akademickich, analiza współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, ocena publicznej dostępności do informacji o programie studiów.

Projektowanie oraz zmiany programu studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych są prowadzone w sposób formalny, przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia na kierunku studiów, we współpracy z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia oraz prodziekanem Wydziału. Nowy program studiów, a także program już realizowany, ale po wprowadzeniu zmian, np. w celu dostosowania programu do potrzeb rynku, postępu wiedzy w zakresie dyscyplin do których kierunek jest przyporządkowany czy uwag zgłaszanych przez interesariuszy, jest opiniowany przez Samorząd Studentów i przekazywany przez Dziekana Rektorowi Uczelni z wnioskiem o skierowanie pod obrady Senatu, który zatwierdza program mocą Uchwały. Program jest publikowany na stronach internetowych Uczelni/Wydziału oraz w BIP. Aktualizację i doskonalenie programu studiów, niepociągających zmian efektów uczenia się zakładanych dla zajęć/grup zajęć objętych programem studiów dokonuje nauczyciel akademicki, koordynator zajęć. Analiza i aktualizacja dokonywane są po zakończeniu cyklu kształcenia.

Senat PUZ w Suwałkach corocznie podejmuje uchwały regulujące zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych. W uchwałach Senatu precyzyjnie określa się warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia.

Program studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, jest monitorowany przez kierunkowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, w trakcie przeglądów bieżących i okresowych. Ocenie podlegają przede wszystkim efekty uczenia się, również w aspekcie zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz treści programowe i metody kształcenia, w tym metody kształcenia na odległość, wyniki nauczania i stopień osiągania przez studentów efektów uczenia się, w tym nabywanych wyników kształcenia na odległość, przyporządkowanie punktów ECTS do zajęć, zgodność

z sylabusem sposobów weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do różnych form zajęć (wykłady, audytoria, laboratoria, ćwiczenia terenowe, lektoraty). Zespół ocenia także zgodność kwalifikacji nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie dydaktycznym pod względem dorobku naukowego/kwalifikacji praktycznych oraz kompetencji dydaktycznych, z tematyką prowadzonych zajęć. Analizy są oparte o wyniki przyjętych procedur i zasad, np. hospitacji zajęć, ankietyzacji studentów (opiniowania nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania przez nich obowiązków dydaktycznych, jakości prowadzonych zajęć i realizacji programu), oceny warunków odbywania praktyk programowych, oceny procesu dyplomowania, oceny jakości pracy jednostek organizacyjnych administracji Uczelni (dokonywanej dwa razy w roku, zarówno przez studentów jak i nauczycieli akademickich), monitorowania karier zawodowych absolwentów. Corocznie sporządzane są raporty dotyczące jakości kształcenia, na poziomie kierunków oraz raport zbiorczy dotyczący jakości kształcenia na Wydziale Politechnicznym. Raport ten jest przekazywany Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Sprawozdania z działania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, w poszczególnych latach, są publikowane na stronie internetowej Uczelni.

Zespół oceniający, na podstawie raportu samooceny przygotowanego przez Uczelnię, a także na podstawie analizy dodatkowych źródeł i informacji przedstawionych przez Uczelnię w trakcie wizytacji, stwierdził niską sprawność działania Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych. Potwierdzeniem powyższego stwierdzenia są zalecenia i rekomendacje przedstawione przez ekspertów w opisie kryteriów 1-9. Działań naprawczych wymaga zwłaszcza program studiów i dobór kadry dydaktycznej do realizacji zajęć. Nie potwierdzono istotnego wpływu interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów oraz interesariuszy zewnętrznych na kształt programu studiów, a także skutecznego monitorowania programu studiów.

Kariery zawodowe absolwentów są badane przez uczelniany Dział Promocji i Karier, jednak ze względu na niewielką liczbę osób, które ukończyły studia na ocenianym kierunku, opinii o jakości kształcenia Uczelnia nie posiada.

Jakość kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, prowadzonym w Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach, na poziomie studiów pierwszego stopnia, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym, o profilu praktycznym, nie była dotychczas oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach wdrożono Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Na Wydziale Politechnicznym, któremu merytorycznie, organizacyjnie i administracyjnie podlega kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, powołano Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz kierunkowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Kompetencje i zakres odpowiedzialności ww. zespołów oraz osób odpowiedzialnych za ewaluację jakości kształcenia na

kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych wymagają dopracowania i przedstawienia w przejrzysty sposób na stronie internetowej Wydziału. Projektowanie, monitorowanie i zmiany programu studiów na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych dokonywane są na podstawie przyjętych procedur. Nie potwierdzono istotnego wpływu interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów oraz interesariuszy zewnętrznych na kształt programu studiów, a także skutecznego monitorowania programu studiów przez kierunkowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Program studiów, a także dobór kadry dydaktycznej do realizacji zajęć wymaga pilnych działań naprawczych. Zatwierdzanie programu studiów odbywa się w drodze uchwał podejmowanych przez Senat Uczelni. Również zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, przyjmowane są przez Senat PUZ w Suwałkach w drodze uchwały, określającej warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dopracowanie i przedstawienie w przejrzysty sposób kompetencji i zakresu odpowiedzialności zespołów i osób odpowiedzialnych za ewaluację jakości kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych oraz udostępnienie informacji nt. działania systemu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Politechnicznym na stronie internetowej.
2. Rekomenduje się zamieszczanie raportów dotyczących oceny jakości kształcenia na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych, na stronie internetowej Wydziału.

Zalecenia

1. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania, powstaniu w przyszłości, nieprawidłowości zdiagnozowanych w poszczególnych kryteriach.